BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 21-lea — Duminecă 23 Iunie (6 Iulie) 1913 — Nr. 26

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului" Sibiiu.

Foaie politică
Apare în fiecare Duminecă.
Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiiu.

INSERATE:
să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Cum stăm?*)

I.

Celce a avut prilej să iasă din orașele înzestrate cu toate înlesnirile unui traiu tignit și să petreacă și numai câteva oare, nu în satele din „Mărginime", cari și în timpurile grele au fost ocrotite de mâna sorții, ci la Câmpie, — a putut vedeà în multe părți lucruri, cari au trebuit să-l pună pe gânduri, deșteptându-i-se în suflet gânduri de compătimire față de poporul nostru, lăsat aproape cu totul în voia întâmplărilor.

A putut vedeà, că par'că un duh rău a sămănat partea cea mai mare din satele noastre în locurile cele mai sterpe, cățărându-le pe dealuri ori înfundându-le prin văi încunjurate de coaste sterpe și lipsite de hotare. Iar acolo, unde se întind pământuri mănoase, pășuni bogate, unde cu muncă puțină se scoate din pământ mult, acolo sunt așezate comune săsești, ori maghiare, ori apoi se întind proprietățile cele mari nemețești, unele ajunse în mânile Jidanilor.

Dacă se află pe acì și comune românești, aceste ori prin comasări meșteșugite, ori prin colonisări sunt strâmtorate și lipsite de pășuni și păduri, ori apoi au un hotar de tot mic, ca astfel să fie siliți Românii să lucreze și moșiile proprietarilor mari, ori chiar ale celor mijlocìi, de alt neam.

Intrând în sate, călătorul va afla case dărăpănate, iar drept clădiri economice niște cotețe de nuiele bucșite cu băligar, curțile rău îngrădite, vite slabe, totdeauna gata a mugì după hrană, cari toate par'că-ți zic: „Uită-te la noi, ca să cunoști starea stăpânului nostru"!

Să întrăm în casă, sau mai potrivit în coliba acestui „clăcaș". Nici haine, nici mobile, nici mâncare, nici aier nu afli aci. Inlăuntrul casei e și el icoana sărăciei celei mai mare.

Nu plecà, ci stăi și fă cunoștința acelui „fiu al gliei", care nu se poate numì proprietarul, ci mai mult posesorul acestei sărăcii! Vorbește cu el, cearcă a-i afla năcazurile, durerile de care moare.

Privește-i în ochi, în ochii lui vioi și negrii altădată, obosiți și împăiengeniți acum!

De-i vei câștigà încrederea, îți va descoperì toate durerile lui. Vei aflà, că acest neam de oameni, cu un fond sufletesc atât de cinstit, e osândit a trăì o viață grea, ce are multe cauze, pe cari numai acì la fața locului le poți judecà bine și numai acì poți să-ți croiești mijloace de îndreptare.

— „Dările, dările Domnule ne omoară".

Dările da, dările, de dări îi e lui mai întâi, căci aceste îi vând laptele din gura copiilor, boul din jug, ori porcul din coteț. Dările, căci aceste reclamă bani, bani gata, iar țăranului cere-i orice, cere-i muncă, producte crude, că-ți dă, dar bani n'are și nici mijloace ușoare de a-și face bani.

Nu te mulțămì însă numai cu atâta și vei vedeà, că acest țăran afară de dările cerute de stat are o mulțime de alte dări: dări creștinești și de cele cerute de obiceiu, cum sunt pomenile, ospețele, cumetriile ș. a. Pe acestea nu le socotește așa îngreunătoare, căci ele cer mai mult producte brute, de care dispune, dar nu socotește, că acele producte preschimbate în bani, i-ar da sumele, cu care și-ar puteà plătì dările celelalte.

— „Pământ, Domnule, pământ de-am aveà!"

Tu la întrarea în comună ai văzut coastele goale și de bună seamă ți-ai adus aminte, că în alte țări oamenii duc cu spatele pământ pe stânci și acolo îl cultivă și te vei mirà de ce cere acesta pământ, când are coaste așa de potrivite pentru cultura pomilor și a viței de vie, din care ar trage mari foloase.

Să nu te mire, ci întreabă: fost-a cineva în sat, care să îndemne oamenii la plantarea acestora? Dar îndemnul numai nu e destul. Invățatu-i-a cineva la cultura acestora? Cercat-a cineva să le ușureze procurarea lor?

Abate-te 'n hotar! Vei vedeà oamenii lucrând. Colo doi viței, dincoace două văcuțe vor trage un pluguleț de lemn, care abia râcâie pământul.

Ii vei spune, că cu o astfel de arătură nu va aveà bucate, îi vei vorbì despre foloasele, ce rezultă din o arătură adâncă, dar nu te va înțălege, spusul numai nu ajută, trebuie exemple. Intreabă-te mers'a cineva în satul lor, care atât cu sfatul cât și cu exemplul să le arete oamenilor o lucrare rațională a pământului? De plante de nutreț nici nu întreba. Și așa nu le vei aflà.

Uită-te în grajd!

Știu, că dedat să vezi grajdurile săsești, cari sunt mai bune decât casele Românilor din multe părți, îți vei întoarce ochii cu scârbă, când vei vedeà gunoiul grămădit în vr'un colț, când vei simțì aierul stricat și vei vedeà prin întunerec vitele pipernicite atât prin nutrețul slab, cât și prin o grijă rea.

Nu disperà, ci întreabă-te fost-a cineva, care să-i sfătuiască să-și facă grajdurile altfel, datule-a cineva pilde?

Nu te depărtà! Iată și femeia, cearcă de vezi nu poți descoperì ceva din vorba ei!

— „Purtăm Domnule hainele acestea, fiindcă așa ne-am pomenit."

Tu vezi bine, că hainele acestea nu sunt românești, sunt fără gust și scumpe și slabe totodată, dar liniștește-te. E acelaș conservatism, care a adus poporului mult bine, dar și mult rău. Intreabă-te cu toate acestea lucrat-a cineva, ca femeile aceste să-și întocmească un port și mai românesc și mai ieftin?

— „Sunt mai lesne" (ieftine).

Tu vezi și știi, că giolgiurile cumpărate din boltă sunt mai slabe decât pânza făcută din cânepă, dar să te împaci, căci țăranii fac o socoteală rea. Fabricile plătesc bine cânepa și inul, cu prețul lor cumpără pânză mai „fainâ" și nu muncesc. Tu știi, că odată cu scoaterea războiului din casă, s'a dus și hărnicia proverbială a femeii române și știi că locul războiului îl ocupă lenea, clevetirile și alte păcate și mai știi, că „fainul" duce la lux, care aduce risipă și sărăcie, dar întreabă: Arătatu-le-a cineva relele, ce să nasc din această socoteală rea?

Nu pleca, încă n'ai isprăvit! Intreabă-l pe țăranul nostru cum trăiește cu vecinii?

Tu știi, sau ai auzit de viața patriarhală, când satul întreg era ca o familie, unde bătrânii conduceau și sfaturile lor ieșite din o judecată sănătoasă erau ascultate cu sfințenie, iar locuitorii se ajutau unul pe altul în formă de clăci. Să nu te miri, dacă azi sunt între vecini uri, pisme și procese pentru nimicuri! Nu sunt aceste cauzele, ci cauza adevărată zace în prefacerea vieții oamenilor. Lupta pentru viață s'a îngreuiat, asta o simțesc țăranii și ca să-și poată agonisì cele de lipsă devin hrăpăreți și să înrăiesc.

Cercat-a cineva a-le aduce viața în consonanță cu spiritul vremii? Avut-au ei sfătuitori înțălegători ai vremii?

Intreabă-i apoi: „Sunte-ți datori"?

— Da, vor răspunde foarte liniștiți; căci ei nu-și pot închipuì, că a fi dator e rușine. Ei sunt totdeauna și tuturor datori.

Te vei mirà însă, că datoriile lor nu sunt numai la bănci, ci și la privați.

Nu te mirà, căci ei au lipsă de sume mărunte, o pereche de opinci, o grapă, un plug, 5, 10, 20 cor. Iar băncile cu astfel de împrumutri mărunte nu se ocupă, afară de aceasta băncii îi trebuie garanție deplină. Ce fac ei în cazurile acestea? Se aruncă în brațele celorce se ocupă cu astfel de împrumuturi, în brațele cămătarilor, cari dau pe cinstea lor cunoscându-i, dar

*) Întâiul articol dintr'o serie mai lungă primit dela unul dintre colaboratorii nostri externi. Atragem asupra lui atențiunea tuturor celorce se interesează de starea noastră și de mijloacele trebuincioase pentru îmbunătățirea ei.
Redacția.

cari ca vampirii le sug sângele ori de ce neam ar fi şi orice haine ar purtà.

Nu te mirà însă, ci întreabă-te: Cercat-a cineva să-i îndemne să-şi facă bancă poporală, de unde să poată împrumutà sume mai mici, ca apoi să aibă cu ce să-şi acopere trebuinţele lor băneşti?

— Beţi?

— „Numai când bem, ne mai uităm năcazurile".

Dumineca şi sărbătoarea nu cercà a merge la sate. Te vei scârbì de acest popor, când vei vedeà casele întregi în crâjmă cu sticla dinainte. Nu disperà, ci întreabăte: dă-se ocasiune acestui popor de a petrece sărbătorile în altă formă? Adună-se la şcoală, ori la biserică, unde să se instrueze prin cetiri frumoase, prin producţiuni etc. Au ei alt local de întrunire afară de crâjmă?

— Cum veţi trăì de acì înainte?

— „Cum o da Dumnezeu!"

Ţăranul nostru lasă totul în voia sorţii. Şi din aceasta urmează lipsa de voinţă pentru îndreptarea răului de care e bântuit.

Spre a-ţi complectà cunoştinţele referitoare la starea poporului ar trebuì să cercetezi şi pe preotul şi învăţătorul, dela cari poţi aflà lucruri nouă. Fă-o şi aceasta şi în urmă fă judecata, care nu poate fi decât următoarea:

1. Poporul nostru, care duceà o viaţă patriarhală, e acum în o stare de prefacere, pe care el n'o pricepe şi de aceea a ajuns în o toropeală curioasă.

2. Pe când venitele în urma unui sistem învechit de agricultură scad, pe atunci cheltuelile cresc.

3. Lipsesc poporului nostru unele din ramurile de economie bănoase, cum e vieritul, pomăritul, stupăritul etc.

4. Industria casnică, chemată a ocupà ţărănimea în timpul iernii, în loc de a creşte scade, iar timpul acesta îl ocupă petrecerea în crâjmă, clevetirile, lenevirea şi alte păcate.

5. Cămătarii cu toată existenţa băncilor româneşti ca vampirii şi astăzi sug sângele ţărănimii, împrumutându-i cu camete mari sume mici, pe cari băncile nu le dau.

6. Băncile tocmai în locurile mai sărace lucrează cu procente mai urcate.

7. Oamenii împrumută bani cu şi fără lipsă şi lipseşte un control în folosirea banilor.

8. Poporul e lipsit de îndrumători cunoscători ai duhului vremii. *I. C.*

Legea despre cvincvenalele preoţilor în casa magnaţilor. Nedreapta lege despre adausurile din cinci în cinci ani (numite cvincvenalii) la salariile preoţeşti a ajuns şi în casa magnaţilor. Mitropolitul Mihali din Blaj şi episcopii Cristea (Caransebeş) şi Pap (Arad) au protestat contra nedreptăţii de-a nu se mărì tuturor preoţilor salariile din cassa statului, la care contribuim şi noi Românii aşa de mult. Protestul lor n'a fost luat în samă de ministrul Iancovici, un şovinist tot aşa de urgisit, ca şi ceialalţi ministri barbari Aponi, Zici ş. a.

Tisa ales la Arad. După lupte mari, în cari ameninţările şi cumpărarea de suflete au jucat rolul cel mai mare, Tisa a fost ales de nou deputat la Arad. Comitetul naţional hotărîse, ca Românii să nu ia parte la alegere. Câţiva Români ticăloşi de-acolo, cari au fost totdeauna în slujba dujmanului, s'au grăbit şi acum la gulaş, rachiu şi câteva coroane, pe cari li le-au aruncat corteşii lui Tisa.

Declaraţiunea Ligei Culturale şi presa jidano-maghiară. Frumoasa declaraţiune a Ligii Culturale a scos din pepeni pe jidănaşii dela gazetele poreclite maghiare din Pesta. Cele scrise în limba lui Arpad varsă cătran şi venin şi ameninţă cu toate relele naţia română, iar Jidanii dela gazeta „Pester Lloyd", scrisă nemţeşte, ca să ştie şi popoarăle *europene* ce se întâmplă în Ungaria, tăgăduesc cu nerusinare, că în Ardeal şi Ungaria s'ar fi închis şcoale româneşti.

Chiar şi lor le e ruşine de fărădelegile săvârşite împotriva noastră, altfel n'ar tăgăduì!

Deputatul român Simionovici şi alianţa germano-maghiară-română. In camera (Reichsratul) austriacă, dl Simionovici, deputat român din Bucovina, a ţinut o vorbire despre alianţa Germanilor cu Maghiarii şi Românii din monarhie. A spus, că Germanii şi Maghiarii şi-ar împlinì numai o datorie de recunoştinţă faţă de Români, dacă s'ar apropià de aceştia şi i-ar face aliaţi adevăraţi. Durere însă, că Maghiarii, cari din nenorocire stăpânesc acum în Ungaria, au o purtare cât se poate de barbară faţă de Români, iar Tisa umblă de patru ani cu minciuna unei alianţe maghiaro-române.

O nouă mişelie. Am anunţat deja, că se pregăteşte o nouă mişelie împotriva naţiunii noastre: înfiinţarea unei episcopii greco-*orientale maghiare*. Gazetele jidanomaghiare vestesc acum, că 61 de parohìi gr.-or. maghiare (?) cari acum sunt sub episcopi români şi sârbi, ar cere înfiinţarea acestei episcopìi nouă de maghiarizare. S'au găsit, după cum spune „Gazeta Transilvaniei" chiar câţiva mişei dintre preoţii români, cari nemulţumiţi dintr'o cauză sau alta au cerut dela ministri să înfiinţeze cât mai curând episcopia maghiară, căci ei vreau să-şi vândă sufletul diavolului.

Consiliul comunal din Braşov, compus în majoritate din Saşi a vândut un loc mare comunal ministerului de culte, care va face acolo un teatru maghiar, în care vor jucà trupe teatrale jidane şi nemţeşti. De Români s'au ferit ca de foc să pomenească.

Prin aceasta Saşii au ţinut de nou să dovedească stăruinţa lor de-a fi şi mai grozavi decât Jidano-Maghiarii, când e vorba de-a-şi bate joc de Români. Dar loviturile acestea crude ale Jidano-Maghiarilor se vor întoarce împotriva lor, şi încă nu peste mult timp.

O nouă universitate slavă. Ministrul *comun* — nu jidano-maghiar! — pregăteşte, spre marea durere a Jidano-Maghiarilor, — înfiinţarea unei universităţi *slave* (sârbeşti) în Saraievo. Prin aceasta se face numai un act de dreptate, căci toate naţiunile din monarhia austro-ungară au dreptul să pretindă nu numai şcoale primare şi secundare *naţionale*, ci şi universitate naţională.

Infiinţarea universităţii sârbeşti din Saraievo arată de nou barbaria ne mai pomenită a guvernelor din Pesta, căci pecând pentru nici două milioane de Bosniaci se înfiinţează o universitate naţională, noi trei milioane şi jumătate de Români nu avem nici cel puţin o şcoală sătească românească înfiinţată de stat.

Dar va răsărì el în curând şi soarele nostru!

Cu paloşul. 79

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

Sunt acum silit să vorbesc, urmă el cu mai multă căldură, căci nu pot să te las să crezi că Mihu este un nevrednic, în stare să te pângărească măcar cu gândul. Te iubesc kneghină, cu toată puterea inimii mele, dar cu o iubire fără nădejde şi curată. Eşti stăpână pe inima şi pe mintea mea, ele zi şi noapte sunt pline de Dumneta. Fiinţa Dumitale este pentru ochii mei lumina soarelui, ea este pentru inima mea roua care dă viaţă floarei uscată de arşiţa lui Cuptor. De când sunt pe lume n'am gustat fericire mai mare decât acea de care am parte de aseară, când întâmplarea ţi-o legat vremelnic soarta de mine. De atunce mi s'o tot părut că porţile raiului sunt deschise pentru mine, şi ochii mei nu se satură privind la Dumneta. Dar nici odată, nici măcar prin gând, eu cutezătorul, a cărui chiemare pe lume este să cutez orice, eu îndrăzneţul pentru care toate au fost cu putinţă, n'am năzuit să nădăjduiesc că, odată, ai puteà să fii pentru mine altceva decât o icoană a tot ce este mai frumos şi mai ales în lume, căci am măsurat prăpastia ce ne desparte pe amândoi; ştiu cât de departe eşti de mine prin naştere, prin stare, prin creştere, prin nume. Eu sunt un fărtat, ce mila unui călugăr l'o cules de pe drumuri; soarta o făcut din mine un haiduc în primejdie de a-şi găsì, în orice cias, sfârşitul prin ştreang sau pe roată! Haiduc numai cu numele, căci nici odată bratul meu n'o vărsat sânge nevinovat şi, adesea, al meu o curs în apărarea nevinovăţiii. Haiduc cu numele, căci am luat numai dela bogaţii nedrepţi şi nu este sărac căruia să nu-i fi dat. Da, haiduc cu numele, pe când în adevăr sunt numai un oştean ce se luptă pentru desrobirea neamului său. Ştiu că la iubirea Dumitale nu pot să mă gândesc deşì, kneghină, numai pentru a auzì acest cuvânt din gura Dumitale, n'ar fi pentru mine sarcină prea grea de îndeplinit.

Pentru aceste cuvinte m'aş simţì în stare să-ţi cuceresc, eu singur, o ţară după ce voiu dezrobì pe a mea, şi să te aşez crăiasă pe scaunul acelei ţări cucerite. Ţi-aş aduce roabe, ca să te slujască, fete de crai şi de împăraţi şi ţi-aş pune la picioare comorile lumii întregi. Şi după ce ţi-ar cădeà de pe buze cuvintele dorite, să fiu supus la caznele cele mai grozave, ce călăul cel mai iscusit ar fi în stare să le iscodească, lasă de mi-ar scoate măcar un singur ţipet de durere, lasă de ar pierì surâsul de pe buzele mele. Fericirea de a fi auzit că mă iubeşti nu m'ar îngăduì să simt durerea şi aş murì fără a aveà cunoştinţă de chinurile mele. Dar eu îţi cer numai un cuvânt de iertare; te rog, spune-l, kneghină, fă-mi parte de orice caznă afară de aceea a mâhnirii Dumitale.

Alegerea dela Dicio-Sân-Martin. La Dicio-Sân-Mărtin a fost reales deputat cu unanimitate (de Jidani, Saşi, Maghiari şi Armeni) Şandor Ianoş. Inainte de alegere *Căluţiu*, care erà *preşedintele clubului naţional român* şi încă câţiva slabi slugarnici au iluminat ferestrile de bucurie, că vine iară Şandor. Ticăloşia aceasta ne mai pomenită a umplut de scârbă pe toţi Românii, mai ales, că bravii nostri Români din comitatul Târnava-mică n'au putut fi prinşi nici la alegerea trecută în mrejile dujmanilor nostri. Comitetul naţional al acestui comitat şi-a dat demisia, ca să scape de vânzătorii de neam şi să se aleagă unul nou fără aceştia.

Vărsări de sânge în Fiume. Incăpăţinarea lui Tisa de-a disolvà consiliul comunal din Fiume şi de-a trimite acolo poliţie maghiară, a produs o adevărată revoltă între Italienii de-acolo. Când au sosit poliţiştii maghiari, mai multe mii i-au întimpinat cu fluerături şi ameninţări. Poliţia oraşului a sărit întru apărarea poliţiştilor venetici întrebuinţând armele şi rănind mulţi demonstranţi.

Aşa dragoste faţă de tot ce face guvernul din Pesta mai rar!

Singura mântuire a Austriei. Marele nostru luptător naţional, dl A. C. Popovici a ţinut în Viena o conferenţă, în care arătând starea nenorocită a naţiunilor din monarhie dovedeşte, că singura scăpare a ei de veşnicile lupte lăuntrice e *desfiinţarea dualismului* şi *autonomia naţională* a *fiecărei naţiuni*, nu cum e acum în Ungaria, unde o singură naţiune, cea jidano-maghiară, care a încălecat pe celelalte naţiuni şi le asupreşte în mod hunic.

Răsplată ungurească. In Bistriţa s'a aranjat în una din Duminecile trecute o petrecere poporală, venitul căreia e hotărît pentru înfiinţarea unui spital de oftico şi. Căpetenia aranjatorilor erà însuşi prefectul (comitele) judeţului Bistriţa-Năsăud. Românii încă au ajutat din răsputeri la reuşită. Mulţumita a fost hunică: nici muzica militară, nici taraful de lăutari ţigani n'a cântat un singur cântec românesc.

O nouă dovadă, că Românii se batjocoresc ei pe ei, când se amestecă cu — străinii în viaţa socială.

Impărate, fă dreptate! Scotus Viator — cine nu cunoaşte numele acestui Englez vrednic — a scris acum doi ani o carte englezească despre Slavii dela meazăzi. Acum a publicat-o şi în limba germană, mai adăogându-i câteva capitole. Intr'unul din capitolele cele nouă zice: Austria trebue să se grăbească să facă dreptate Croaţilor şi *să libereze naţionalităţile din jugul oligarhiei ungureşti. Dacă Austro-Ungaria a cerut să fie împărţită Peninzula-Balcanică după drepturile, ce trebuie să le aibă fiecare naţionalitate, tot aşa trebuie să lucreze şi acasă, făcând dreptate Românilor, Rutenilor, Sârbilor, Croaţilor, Slovacilor şi Germanilor*) din Ungaria.*

Ministrul de şcoale preşedintele unei societăţi de spionaj necinstit. In Pesta s'a înfiinţat o reuniune maghiară „pentru cultura poporului". Scopul ei e înfiinţarea de şcoale de maghiarizare printre naţiunile nemaghiare, apoi se zice în anunţ: *membri reuniunii vor fi straja intereselor maghiare şi îndatăce vor vedeà vre-o mişcare antimaghiară, care să dea de bănuit, vor da de ştire la Pesta, ca să se facă paşii trebuincioşi.*

E deci vorba de o spurcată tovărăşie de spioni, cari de sigur îşi vor umpleà, prin minciunile lor, buzunarele cu bani din visteria statului.

Şi la o astfel de băltoacă de gunoiu primeşte ministrul şcoalelor să fie preşedinte!

Veşti bune pentru Basarabia. Sfatul împărătesc al Rusiei ţinând la 21 Maiu o şedinţă, a hotărît, că *în şcolile acelea care le-or face unii oameni sau poporul singur, — sunt slobozi să înveţe fiecare pe limba lui.* Aşa ne vesteşte gazeta românească *Glasul Basarabiei* din Chişineul Basarabiei.

In Chişinău a apărut acum de curând revista românească *Cuvânt moldovenesc* pentru literatură şi ştiinţă practică. Ii dorim izbândă deplină pentru luminarea naţională a fraţilor noştri moldoveni din Basarabia.

Fiumanii bravi. Consiliul comunal (reprezentanţa) din Fiume a dat afară din slujbă pe căpitanul de poliţie Derenciu, un maghiar scârbos. Guvernatorul Fiumei n'a vrut să aprobe hotărîrea consiliului. Acesta a ţinut o şedinţă, în care un membru a zis, că nu numai slujbaşii, *dar şi gazetele şi gazetarii jidano-maghiari trebuie măturaţi din Fiume, căci toţi slujesc scopului mârşav de maghiarizare.* Iar medicul primar al oraşului a zis: *cultura maghiară e cea mai joasă şi tocmai aceasta naţie ungurească lipsită de cultură vrea să apese cultura de veacuri a Italienilor?*

Bravo Fiumani!

*) Adecă Şvabilor, căci Saşii ajută pe asupritorii naţiunilor nemaghiare.

Lupta pentru desrobire.

După strălucitul congres al Ligii Culturale, ţinut la Peatra-Neamţ şi unde s'a vestit declaraţiunea publicată şi de noi, a urmat meetingul (marea adunare) din Bucureşti.

Din cele vorbite în acest meeting s'au desprins următoarele constatări întemeiate în celece ne arată istoria neamului nostru:

Austro-Ungaria a fost totdeauna dujmana *întregului* neam românesc, prin urmare România, unde se adăposteşte numai o parte a neamului românesc, nu poate fi alături cu acest stat.

Toţi Românii, atât aici în Austro-Ungaria, cât şi în România trebuie să fie pătrunşi tot mai mult, că trebuie să *jertfească* şi să se jertfească, cum a făcut părintele *Murăşanu* din *Moftinul-mic* şi ţăranii neînfricaţi de-acolo.

Nu mai e vreme de tratative (consfătuiri) de pace, căci numai laşi sau mişei pot fi Românii, cari le încearcă. Intre noi şi guvernele din Pesta până la Viena mai poate fi vorba numai de *putere*. Cu puterea brută ne-au subjugat, cu putere brută va trebuì să ne desrobim.

Ne pare rău, că nu putem reproduce pe dintregul vorbirile ţinute la meetingul din Bucureşti, ca să vadă lumea românească de pe pământul îngrăşat cu sângele şi sudorile neamului românesc din Ardeal şi Ţara Ungurească convingerea tare a *tuturor* Românilor de-a luptà fără preget pentru desrobire.

Ceice au vorbit de data aceasta sunt o garanţie, că nu e vorba numai de un protest prin vorbe, ci de pregătirea pentru a păşì la fapte.

Dl **Bogdan-Duică**, secretarul general al Ligii, face istoricul ţinutei celei nouă a conducătorilor maghiari faţă de Români. Aponi şi toţi asociaţii lui au lucrat din răsputeri, ca România să nu se aleagă cu vre-o întărire de pe urma celor întâmplate în Peninzula-Balcanică. Ei spun, că Ungaria

---

Ileana îşi venise în fire, braţele le lăsase în jos, spaima de care fusese cuprinsă pierise pentru a face, cu încetul, loc în inima ei, unei simţiri de nemărginită fericire la auzul cuvintelor de iubire pătimaşă ce le rosteà Mihu.

O iubeà! El, acel voinic, care de două ori, când cinstea şi viitorul ei erau în primejdie, îi apăruse pentru a o mântuì. Acel viteaz vestit despre a cărui fapte strălucite o lume întreagă vorbeà, o iubeà pe dânsa! Ea era stăpână pe inima şi pe mintea lui şi el nu cutezà să nădăjduiască iubirea ei. El care o scăpase de robie şi de necinste prin o minune de îndrăzneală şi de agerime! El un haiduc. El apărătorul întregii sărăcimi a ţării şi apărătorul tuturor celor mici şi slabi! Şi el o iubise dela întâia lor întâlnire.

Mihu care aşteptà răspunsul ei, tot în genunchi, mai zise odată cu glasul rugător:

— Iartă-mă, kneghină.

Atunce Ileana făcù un pas spre el şi punându-i, încet mâna pe umăr, îi zise cu glasul ei duios:

— Scoală.

Dar Mihu răspunse:

— Nu mă voiu sculà până ce nu mă vei iertà.

— Scoală, zise fata şi în glasul ei erà o rugăminte.

Mihu se sculă în picioare.

— Mă ierţi? mai întrebă el.

— Dar oare, zise ea după o scurtă tăcere, cuvintele ieşindu-i cu greu din gură şi fiind rostite cu un tremur, cum poate să încapă dela mine vorba de iertare cătră acelce, de două ori cu primejdia zilelor lui, mi-a scăpat cinstea şi viaţa? Cătră omul cel mai viteaz, cel mai mărinimos din lume, cătră acel. . . .

Glasul i se oprì dar, deodată, împinsă de o putere necunoscută, adăogì cu patimă:

— Cătră acelce îmi este mai drag decât orice pe lume.

De abia scăpase aceste cuvinte din gură şi îşi ascunsese faţa cu mânile, spăriată şi ruşinată de mărturisirea făcută.

— O Doamne! strigă Mihu, căzând în genunchi înaintea ei, îţi mulţămesc, mi-ai dat ceeace n'aş fi îndrăznit să visez: mi-ai hărăzit iubirea Ilenei! Te rog, mai spune-mi odată acele cuvinte ca să fiu încredinţat că nu visez, că nu sunt prada unei vrăji, că am auzit bine că mă iubeşti.

In glasul lui erà o rugăminte fierbinte unită cu o patimă puternică care învinseră simţirea de ruşine ce pusese stăpânire pe Ileana. Luă mânile dela faţă şi răspunse cu hotărâre:

— Da, te iubesc! şi de astădată mărturisirea îi părù dulce.

Mihu luă mânile ei în mânile lui şi le acoperì cu sărutări. Ileana nu se mai împotriveà, dar văzând că rămâne în genunchi, se 'ncearcă cu slabele ei puteri să-l ridice, zicându-i:

— Scoală, nu se cade ca mântuitorul să steie în genunchi dinaintea mântuitului, scoală, te rog.

are trebuință de pace, pentrucă numai atunci nemeșimea maghiară jidănită își poate înfăptuì visul ei: maghiarizarea cu forța brută (puterea tâlhărească) a Românilor. Aceștia însă nu mai vreau pace, nu mai vreau să fie socotiți oamenii bunei rânduieli. In gazetele din Transilvania se spune pe față, că timpurile cer acum mai multă răsvrătire sufletească, cer agitație, și nu liniște. Gazetele din Bucovina spun, că a sosit momentul de-a întrebuința mijloacele cele mari, pentrucă credința noastră dovedită de veacuri față de monarhie nu ne-a fost răsplătită niciodată. Românii nu au nici un folos sprijinindu-se pe ideea de stat. Singurul lor sprijin poate fi numai ideia curat națională românească. Celece se întâmplă în Ungaria, nu poate să-i împingă pe Români decât pe calea cea roșie a popoarălor, la revoluție, după cum arată părintele Lucaci în scrisoarea publicată în „Românul".

România, ca stat, e datoare să iee în băgare de samă aceasta ținută a Românilor din Austro-Ungaria și să ne călăuzim pașii nostri după ei. Poporul de-acolo, simte ca și scriitorii lui.

Sunt patru milioane de Români aduși la marginea desperării. Ce trebuie să facem noi, când ei spun, cu sinceritate, că nu le-a mai rămas decât gârla roșie, gârla de sânge? Nu putem sta nepăsători, căci aceasta e o primejdie și pentru România. De aceea chestiunea națională trebuie discutată în camera (dieta) din București și ca și Românii de dincolo, trebuie să facă și cei din România fapte de energie.

Dl general **Stoica,** ca și dl inginer **Ciobanu**, fecior de țăran din Gorjul Oltenesc, și dl Gh. **Dragu** arată amănunțit prigonirile barbare, la cari suntem supuși Românii din Austro-Ungaria și protestează cu energie împotriva oricărei alianțe a României cu acest stat atât de nerecunoscător față de națiunea română.

Vorbește apoi dl **Nicolae Iorga,** apostolul neamului nostru, care atâta sămânță a sămânat. Iată ce a spus: Imprejurul nostru se petrec fapte. După atâta vorbărie de zeci de ani a sosit și pentru noi vremea faptelor. Domnește la noi o nepăsare surâzătoare în contrast cu clipele îngrijitoare prin cari trecem. Sunt mulți la noi, cari trăind printre noi, nu simt nimic pentru țară și neam. (Aplauze). In aceste momente grele, Austro-Ungaria nu-și caută decât interesele ei... (O voce: Jos Austria!)

Dl **Iorga**: Să nu strigăm jos Austria, ci: jos păcatele noastre, jos nepăsarea, sus România! (Aplauze). Politica de prietenie cu cei mari e nenorocită pentru noi, — o spuneam acum cinci ani. E trebuincioasă prietenia cu cei mici, pentrucă sprijinindune unii pe alții, să ne facem puternici. Prietenia cu cei mari e politica de slugărnicie. Ea nu ne aduce nici un folos, pentrucă Austria nu ne poate servì. Nici ură, — după cum foarte bine s'a spus — nu trebue să avem pentru nimeni. Suntem 13—14 milioane de Români și asămănarea nu trebuie să o facem pe temeiul teritoriilor câștigate acum de Sârbi și Bulgari, ci între pământul lor de drept al atâtor milioane de Români. (Aplauze).

Nu dușmănim pe Austria, dar nu putem merge alături de oarece tot viitorul României e ținut în loc de tot trecutul Austriei, de tot trecutul Ungariei.

Numai nouă, blestemați de osânda nemerniciei noastre, să nu ne fie permis a nădăjduì, ceeace alții au îndeplinit? Dacă România e chemată să rămână ceeace e acum, atunci păcat că s'a întemeiat România. (Aplauze).

Aceasta nu trebue înțeles ca o călcare a legăturilor politice, scrise sau nescrise. Noi nu vorbim pentru mâne, ci pentru viitorul nostru întreg.

O parte din credincioșii români de dincolo, au fost smulși de sub păstoria mitropoliei din Blaj spre a fi dați pe mâna unui episcop maghiar. Trebue s'o spunem că dacă Românii din Ardeal sunt în starea de acum, *vina de sigur e și a dușmanilor lor, dar și a lor înșiși.* Ei nu trebuiau să părăsească o clipă dreptul lor întreg: așa trăește o națiune. Și dacă cei de sus acolo n'au înțeles-o, au înțeles-o țăranii, cari s'au împotrivit cu tărie încercării de-ale răpì limba. Ei stau acum în temniți. *Preotul Murășanu e acum cel mai mare om politic a lor.*)* Dacă toți ar fi pătrunși ca acest preot de lipsa jertfei, Românii de dincolo ar fi avut acum o altă stare. Și de unirea strânsă între noi și ei, s'ar sfărâmà toată dușmănia inimicilor noștri la olaltă. (Aplauze). Nu ură contra dușmanului, ci iubire între noi. Să nu primim mila nimănui, ci noi să ne apărăm dreptul nostru până la moarte.

Dând credinței noastre puterea unui izvor învietor pentru neamul întreg, vom pregătì începutul biruinței noastre. Să arătăm că vrednicia noastră nu stă mai prejos decât a celor din prejurul nostru. Să dăm fiecare obolul pentru Ligă. Să facem jertfa cea mare. Să dea cei bogați, pentru tezaurul de milioane pe care Liga trebue să-l strângă. (Aplauze).

Propaganda culturală poate înlocuì școala. Fiecare din Românii de dincolo poate fi o școală vie. Cuvântul de credință națională trebue trimis acolo în paginile sfinte ale cărților.

Să fim oameni și să căutăm a întemeià o națiune care să se poată adunà, prin toate silințele sufletului său, sub acelaș steag. (Aplauze prelungite).

In urma propunerei dlui **Virgil Arion** se declară ca hotărîre „Declarațiunea" împărțită în sală.

Intre Unguri și Români,—adaogă domnia-sa, — nu vor mai fi de acum decât raporturi de forță. Nu mai poate fi vorba de împăcare între stăpân și rob.

Faceți deci, ca mai întâi, să stabiliți acì egalitatea pe care o cereți acolo. E de lipsă ca și din viața noastră socială să se șteargă unele neegalități.

•

Am dat numai pe scurt cele spuse în meetingul Ligei, pentruca cetitorii să-și poată face o ideie, fie și palidă, despre ceeace se gândește în România.

Noi cei de-aici, cari ne găsim în toiul celei mai ferbinți lupte pentru cultura noastră națională, cetind despre celece se lucrează în România, să nu uităm un singur moment, că *unitatea culturală a tuturor Românilor, fără deosebire de granițe politice,* e stânca, de care se vor frânge valurile urâte ale șovinismului asupritorilor nostri. Până când sufletul nostru nu se va pângărì de cultura mincinoasă a dușmanului, până când nu vom încetà nici un moment lupta pentru curățenia națională a sufletului nostru, dujmanul nu va biruì. Și vremea nu e departe, când el se va svârcolì la picioarele noastre, ale celorce suntem stăpânii de drept ai acestui pământ.

*) Sala întreagă isbugnește în aplause viforoase la adresa părintelui Murășanu și a țăranilor bravi din Sătmar.

— Mântuitorul ești Dumneta, zise Mihu sculându-se, căci iubirea unui înger nu poate să fie decât mântuitoare. Și ce aș puteà face eu oare să mă arăt vrednic de această iubire?

— O dragul meu, zise Ileana făcând un pas spre el și punând mâna dreaptă pe umărul stâng a lui Mihu, bun, viteaz, mărinimos cum ești, care este oare iubirea vrednică de Dumneta? Oarecare împărătească n'ar fi fericită s'o îngăduì să te iubească și să știe că în această inimă este un loc ales pentru dânsa. Și fata răzămă capul pe pieptul lui Mihu, iar el o sărută întâi pe frunte, pe urmă pe amândoi ochii și, în sfârșit, îmbărbătându-se, lipì buzele lui pe buzele ei.

Ea răspunse desmierdării și la această lungă sărutare luară parte, nu numai buzele dar și inimile lor, aprinse de aceiași iubire fierbinte, tânără și curată.

Și în acea fundătură îngustă și întunecoasă din fundul codrilor, în fața copacilor urieși ce de abia lăsau să se vadă peteci din bolta cerului, uitând primejdia grozavă din care de abia ieșise, Păunașul Codrilor și kneghina Ileana se legară să împartă pe viață zilele bune și zilele rele. Șezând lângă foc, el cu brațul împrejurul mijlocului ei, ea cu capul răzămat pe umărul lui, își cântară lungul cântec al iubirii tinere și curate, cântec vechiu cât lumea dar vecinic tânăr și vecinic dulce pentru acel ce-l ascultă ca și pentru acel ce-l cântă.

Mihu era îngrijit de chipul, în care era să fie primită de kneazul Baloș, mărturisirea fetei lui. Il știà mândru de numele lui străvechiu, de bogăția, de cinstea lui, dârj și îndărătnic și nu-și ascundeà teama, că kneazul se va opune la căsătoria singurei lui fete, floarea frumuseței moldovene, cu un fărtat fără avere, cu un căpitan de haiduci. Știà că era lucru ușor să se dovedească kneazului că acel căpitan de haiduci aveà inimă și mâni mai curate decât mulți viteji vestiți slujind prin oștile străine ce i-ar fi primit de gineri cu bucurie, dar numele de fost căpitan de haiduci tot era să apese asupra întregii lui vieți, răsplată amară pentru că se jertfise, trup și suflet, izbânzii pricinii românești.

Dar Ileana era încredințată, că kneazul nu va face nici o greutate. Ea privea pe Mihu cu ochii iubirii: pentru dânsa el era cinstea, mărinimia, puterea și vitejia întrupate într'un trup de zeu și nu-i puteà trece prin minte ca cineva și, mai ales, tatăl ei, cuminte și iubitor cum îl știà, să poată privì pe Mihu altfeliu decât cum îl priveà ea, dupăce, pentru a doua oară, o scăpase de pierire.

— O femeie, o țară, un nume, zise ea, se cuceresc numai odată, pe când pe mine m'ai cucerit de două ori. Ești de două ori stăpân pe mine! Cine oare ar puteà să-și tăgăduiască un drept de stăpânire dobândit într'acest chip?

Trecuse de miezul nopții când Mihu își aduse aminte că mai aveau o cale lungă de străbătut și că dacă pentru el câteva nopți fără somn erau un lucru fără seamă, gingașa ființă, pentru a cărei fericire era

Ştiri politice din străinătate

Când s'au vestit **cele dintâi învingeri ale aliaţilor** balcanici, aproape toate gazetele din lume şi-au exprimat (spus) bucuria, că în sfârşit, liberându-se Macedonia, — căci de asta erà vorba, — vor înceta veşnicile frecări între statele din Balcani şi vor înceta îndeosebi crimele nemai pomenite, cari de vre-o zece ani încoace se săvârşiau cu o barbarie sălbatică de Bulgari, Greci, Turci, Sârbi şi Albanezi unii în contra altora. Slăbiciunea nemaipomenită a Turciei sfâşiate de lupte lăuntrice a avut drept urmare, că aliaţii au cucerit ţinuturi întinse, cum nu se aşteptase.

In deosebi **Bulgaria** a cuprins Tracia, de care nici nu fusese vorba în tractatul de alianţă. Ocupată cu luptele dela Adrianopole şi Ceatalgea, unde în sfârşit au găsit o împotrivire vitejească din partea Turcilor, armata bulgară n'a mai putut da ajutor Serbiei în Macedonia apuseană, cum fusese vorba în tractatul de alianţă. Pe de altă parte Austria, ajutată la urmă şi de celelalte Puteri, s'a împotrivit ca Serbia să cucerească Albania de meazănoapte pentruca să poată ajunge la Marea-Adriatică.

Intâmplările acestea au fost cauza, de **Serbia** ajutată de **Grecia** s'a socotit deslegată de-a se mai ţinea întru toate de condiţiunile statorite în tractat, aşa că abia se încheiase pacea cu Turcii, şi aliaţii au început să se gândească la un nou războiu, dar acum între ei.

Serbia adecă cere să-i rămână ei Macedonia apuseană cu oraşele Monastir, Ohrida, Dibra şi Veles (Cöprülü), pe cari ea le-a cucerit şi pe cari vrea să le păstreze în schimbul Albaniei de meazănoapte. Dacă foştii aliaţi, îndeosebi Bulgaria, nu şi-ar fi perdut capul îmbătaţi fiind de biruinţele lor, împăcarea ar fi trebuit să urmeze îndată, căci e vorba de un ţinut de vre-o zece mii de chilometri pătraţi, în care abia dacă sunt vre-o cincisute de mii de locuitori, între cari sunt Turci, Albanezi, Români şi Slavi (Bulgari sau Sârbi). Numărul acestor din urmă nu poate să treacă cu mult peste două sute de mii. Şi pentru aceştia Bulgaria şi Serbia au început să se încaere, ameninţând de nou pacea Europei şi silind lumea să-şi întoarcă cu neplăcere privirea dela statele eri atât de lăudate pentru vitejia armatelor lor.

La **graniţa bulgaro-sârbă** s'au dat lupte sângeroase, fără ca războiul să se fi declarat în toată forma. In Macedonia bande de Bulgari înarmaţi mai ales cu bombe atacă trupe sârbeşti. Pe de altă parte, armata bulgară e bântuită de revolte. Mulţi soldaţi rezervişti, cari de nouă luni nu şi-au mai văzut familia, soţiile şi copii, cari mereu primiau ştiri, că iubiţii lor de-acasă mor de foame, s'au revoltat şi şi-au omorît chiar ofiţerii. Unii declară, că nu vreau să lupte contra Sârbilor, fraţii lor, cari i-au ajutat la Adrianopol, alţii cereau să se înceapă odată războiul, ca să-l isprăvească mai iute şi să meargă apoi acasă. In România au dezertat o mulţime de soldaţi bulgari, chiar şi câte un ofiţer, cari spun, că nu mai pot suferi chinurile foamei şi ale boalelor. In o parte a armatei bulgare mai bântuie şi holera. Bulgarii au concentrat de data aceasta şi pe Turcii din Bulgaria, cari n'au făcut nici odată serviciul militar. Turcii aceştia dezertează cu sutele peste Dunăre, căutând scăpare de moartea sigură în România.

După tractatul dintre aliaţi, în caz de neînţelegere **Ţarul Rusiei avea să-i împace**, dar acum nici Bulgaria, nici Serbia nu vreau să primească hotărîrea Ţarului, fără a fi mai înainte asigurate, că li se vor luà în samă cererile lor. Ba Bulgarii a cerut chiar o nouă conferenţă a celor şase Puteri-Mari.

Rusia s'a dat de partea Serbiei, căreia i-a trimis mereu muniţiuni şi cai pentru armată. Ca să silească pe Bulgaria la pace, a dat ordin, ca flota rusească din Marea-Neagră să plece spre porturile bulgare.

Se crede însă, că pacea va fi asigurată şi asta din cauza ţinutei **României**. Guvernul român a înştiinţat guvernele Marilor-Puteri, precum şi pe cel din Sofia, că în caz de războiu între aliaţi, **armata română încă va lua parte.** Toate pregătirile erau făcute în România pentru mobilizare, ba Sâmbăta trecută la căile ferate din România se oprise primirea de mărfuri, căci toate vagoanele erau oprite pentru transportul soldaţilor spre Dunăre. Regele, care erà să plece la Sinaia, a rămas tot în Bucureşti. Aceste pregătiri se vede, că au cuminţit încâtva pe cei de peste Dunăre, căci în momentul când scriem aceste rânduri sunt încă nădejdi de pace.

Ţinuta hotărîtă a României a supărat guvernele din Viena şi din Pesta. Mai ales guvernul din Pesta ar vreà, ca Serbia să fie cât se poate de slabă, pentruca să nu poată ajutà pe Sârbii din Ungaria în lupta lor contra asupririi barbare a administraţiei aziatice dela noi. Din aceeaş cauză ar vreà o Bulgarie cât mai mare, care să amenінţe mereu **România, pentruca aceasta să** nu se poată interesà de soartea noastră, a Românilor din Ardeal, Ungaria şi Bucovina. Gazetele jidano-maghiare din Pesta şi cele din Viena au şi început să strige, că România e pe cale să se alieze cu Rusia împotriva Austro-Ungariei. Din partea Românilor li se răspunde, că nu e vorba de o alianţă cu Rusia, dar nici alianţa cu Austro-Ungaria, unde Românii sunt prigoniţi în mod barbar, nu poate să însemneze, că România e sluga Austro-Ungariei.

Nouă ne pare bine de ţinuta bărbătească a României, căci în modul acesta şi lupta noastră de-aici pentru câştigarea sfintelor noastre drepturi e mai sigură de izbândă.

Ce scriu alte gazete?

„Neamul Românesc" *(Vălenii-de-munte)*. Bulgaria stă gata să se încaere cu Serbia ajutată de Grecia. Se cere din Sofia îndeplinirea fără discuţie (fără vorbă multă) şi fără zăbavă a tratatului (contractului), secret până ieri, prin care i se lăsà ei Macedonia, iar Sârbii, care o ocupă, declară, că n'o vor părăsì cu nici un preţ, pentrucă au dat mai mult decât se prevedeà (spuneà) în tratat şi n'au primit, la rândul lor, nici un ajutor.

Ţarul a intervenit (s'a întrepus) cu un ucaz (poruncă) de pace, cum nu se întâlneşte în legăturile dintre statele independente, oricât de mare ar fi unul şi oricât de încurcaţi ar fi ceilalţi, mult mai mici.

Dar Slavii de peste Dunăre au numai ce li se cuvine. In loc să păstreze, ca bunul cel mai preţios, alianţa cu atâta greutate dusă la bun capăt şi consfinţită prin biruinţă, — în loc să se gândească la autonomia internaţională a pământurilor, pentru cari se ceartă, în loc să cheme prin mărinimia, uşoară biruitorilor, Turcia la o trainică prietenie şi să ajute România, printr'o atitudine (purtare) potrivită şi prin concesiuni înţelepte, a se desface din iţele meşteşugit ţesute ale vechii intrigi austro-ungare, — Bulgaria, Serbia, Grecia îşi ascut din nou săbiile pentru a se spintecà una pe alta. Ce poate fi mai natural, decât întoarcerea pe acest drum de duşmănii balcanice a celor două influenţe nefaste (nenorocitoare), care şi până acum au făcut atâta rău popoarălor dela Sudul Dunării: a Austriei exploatatoare şi a poruncitoarei Rusii?

Din partea noastră (a României) e limpede pentru oricine, că o singură ţinută putem aveà: a împiedecà, fie şi cu armele, ca Serbia să fie zdrobită. Bulgaria vrea s'o facă pentru a mulţumì Viena, căreia însaşi existenţa Serbiei, gata de luptă pentru Bosnia şi Herţegovina, îi e un spin în ochi. Dar tocmai pentru a face ca Serbia să-şi poată îndeplinì în viitor misiunea naţională, asemenea cu aceea, care ne aşteaptă peste Carpaţi, suntem datori a intervenì. Data aceasta se poate spune cu drept cuvânt, că peste Dunăre se discută chestia Ardealului. Nu putem aveà deocamdată o confederaţie balcanică cu noi în frunte, — ei bine, să nu avem măcar ca singură putere hotărâtoare o Bulgarie prietenă cu Austria şi inteţită de Austria, care o va ajutà din răsputeri să crească împotriva noastră.

Nicolae Iorga.

---

hotărât să-şi întrebuinţeze viaţa, era nedeprinsă cu drumurile lungi pe jos şi aveà neapărată trebuinţă de odihnă.

Aduse câteva braţe de frunze uscate şi, aşezându-le cu îngrijire pe pământ, aşternu sumanul peste ele şi aşeză gluga ca căpătâiu.

Dupăce Ileana se întinse pe acest pat de vânător, el o acoperì cu mantaua ei şi dându-i încă un lung sărut, voì să se depărteze.

— Dar unde şi pe ce ai să dormi? întrebă ea.

— Fii fără grijă, zise Mihu zâmbind, voiu petrece o noapte mai dulce decât cele mai dulci ce le-am petrecut până astăzi.

— Dar unde şi cum? mai întrebă ea.

— Am să veghiez răspunse el. De multe ori vegheat-am până astăzi; sarcini mari şi scumpe au fost încredinţate neadormirii mele, dar nici odată n'am păzit încă o sarcină atât de dulce şi atât de scumpă şi nici o veghiare încă nu mi-a pricinuit atâta fericire. Dormi, iubito, şi lasă pe Mihu să veghieze şi să te privească dormind.

Ileana adormì surizând, iar Mihu, răzămându-se cu spinarea de plop, rămase în picioare cu arcul în mâna stângă şi cu dreapta pe coada securii. Ochii lui strălucitori, când se opreau pe faţa dulce a Ilenei adormite şi când dădeau o roată de jur împrejur, cercetând întunerecul pentru a se încredinţà că nu o ameninţă nici o primejdie.

Ciasurile nopţii trecură, par'car fi fost numai o clipală. Soarele răsăreà când, părăsind plopul, Mihu dupăce 'şi spălă obrazul şi mânile la părău şi 'şi pieptenă părul cu un pieptene de lemn ce-l scoase din chimir, îngenunchiă lângă Ileana şi o trezì cu o sărutare a cărei răspuns nu întârziă.

Fata îşi răcorì şi ea mânile şi obrazul la şipot şi îşi pieptănă părul negru şi greu cu pieptenul lui Mihu. (Va urma).

Cetește — și învață!

Cetește și învață,
Ce-i bun și de folos.
Cetește și învață,
Strângând sârguincios.

Merinde sufletească
Din cărți și din foi iară,
Precum albina strânge
Din flori miere și ciară:

Și cum albina mică,
Nu ține pentru sine
Ce strânge, ci dă altui,
Fă și tu ca ea, — bine.

Imparte 'nvățătura
Cu cel neînvățat
Și n'ascunde talantul,
Ce Dumnezeu ți-a dat.

Petrea Dascălul.

Nenorocire pe calea ferată.

— Vezi chipul mai jos. —

Lângă Preni pe linia dintre Mostar și Seraieva, în Bosnia, s'a prăbușit o stâncă peste calea ferată la un pod tocmai când trecea un tren. Locomotiva a deraiat (sărit din șini) și rupând podul a căzut în apa rîului Narenta, împreună cu două vagoane. Focarul trenului, tată la opt copii, și un funcționar financiar au fost omoriți, două persoane au fost rănite greu, mai multe ușor. — Paguba căii ferate e de peste o sută de mii de coroane. — Chipul de jos e făcut după un desemn la fața locului și arată prăbușirea stâncei dimpreună cu locomotiva și vagoanele, cari au căzut în Narenta. In colțul de sus din stânga, se vede cum se prăbușise stânca peste șini, înaintea podului.

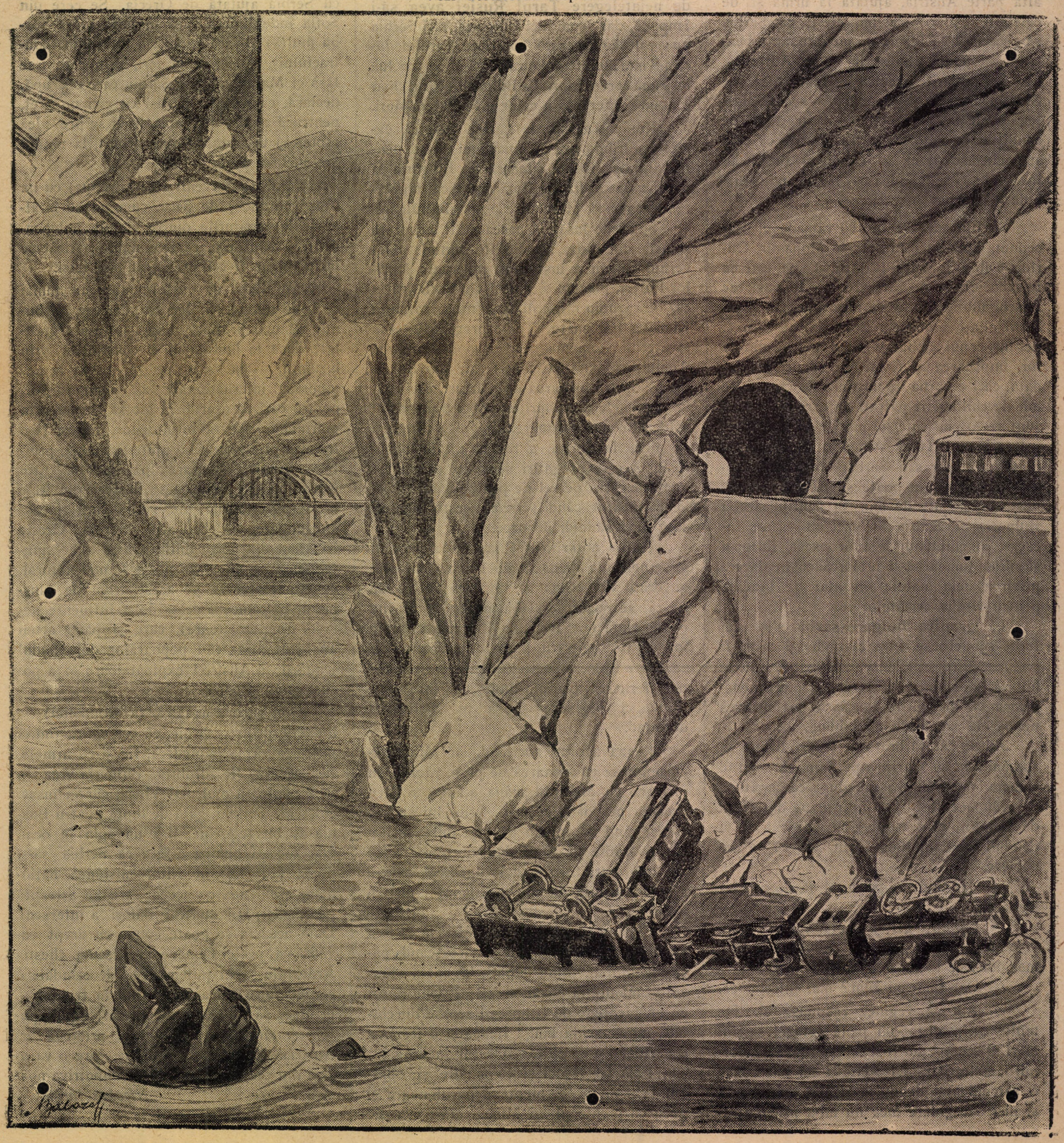
Poezii poporale.

Din Ibănești.

Foaie verde de lemn gros,
Nevestele 'n satul nost
Toate umblă fără rost.
Că să uită 'n ochii tăi
Ca gâsca la puii săi.
Stau în sărbători la joc,
Par'că n'au bărbați de loc.
Frunză verde prin nuele
Pe bărbați i-au prostit ele.
Că pe ei i-au amețit
Cu rachiul otrăvit.
Seara dupăce-a 'nserat
O iau trei-patru prin sat.
Foaie verde leuștian,
Culeasă de-un Ibăștian,
De Florian Todoran.

Nenorocire pe calea ferată.

— Vezi descrierea chipului sus. —

Ştirile Săptămînii.

Sibiiu, 3 Iulie n.

Către abonaţi.

Cu numărul 26 al Foii se împlineşte abonamentul acelora, cari au plătit numai pe prima jumătate a anului. De aceea am pus mandate în foile acestor abonaţi, iar prin aceste rânduri îi rugăm ca să trimită de grabă preţul foii şi pe jumătatea a doua a anului, altcum în curând vom fi siliţi a oprì foaia.

Având în vedere preţul foii, care, — în asemănare cu mărimea ei, — e o nimica toată, ne rugăm de vechii nostri abonaţi, ca să o plătească şi pe mai departe cu toţii. Ştim că în anul acesta e o mare lipsă de bani peste tot locul. Dar nu trebue să trecem cu vederea, că cele 2 cor. 20 bani unde îl ajunge pe om acolo îl şi lasă, fiindcă aceasta sumă e cât se poate de mică.

Pe de altă parte, în timpul de faţă se petrec lucruri mari în toate ţările din jurul nostru. Trăim timpuri, în cari se pot întâmplà fapte mari de azi până mâne. De-la desfăşurarea acestor lucruri atârnă în mare măsură şi viitorul neamului românesc. De aceea avem datorinţa sfântă a urmări cu grije, a ne interesà şi a cetì despre toate cele ce se petrec în jurul nostru. Altcum — prin neştiinţă — ne săpăm noi înşine groapa.

Un mijloc bun de învăţătură avem în foile noastre româneşti, — dintre cari „Foaia Poporului“ e cea mai veche, mai bogată în cuprins şi totuşi cea mai ieftină foaie pentru popor! Abonaţi-o deci cu toţii şi îndemnaţi fiecare încă pe câte un prietin sau doi ca şi ei să o aboneze. Pe lângă munca zilei, în ciasurile de seara şi de sărbătoare căutaţi a Vă înmulţì cunoştinţele, cetind foi şi cărţi bune! Lăsaţi la o parte cârcimele şi clevetirile fără rost despre cutare vecin sau cunoscut! Indemnaţi-Vă unul pe altul, fraţi Români, la ştiinţă şi învăţătură tot mai multă, pentrucă altcum rămânem în coada tuturor popoarelor.

Iar pentruca cărţile şi foile să se poată face tot mai bune — e de lipsă a-şi abonà fiecare foaia lui, nu să cetească tot dela altul. Noi ştim, că sunt mii şi zeci de mii, cari cetesc aceasta foaie, împrumutându-o dela alţii. De aceasta încă ne bucurăm, observând că dorul de cetit creşte văzând cu ochii. Dar cu toate acestea, fiecare ar trebuì să-şi ţină de datorinţă şi să îndemne pe ceice cetesc bucuros aceasta foaie, — ca să o şi aboneze, prin ceeace contribuie şi el cu puţinul lui la susţinerea foii. Pentrucă, dacă toţi ar voì să cetească tot dela alţii — atunci cum să se susţină şi să înainteze foaia? De aceea e de lipsă ca să se înmulţească mereu şi *plătitorii*, nu numai cetitorii! Iar noi, la rândul nostru, ne vom strădui a o face tot mai bună şi mai mare.

(Dacă cineva, din greşeală, ar fi primit mandat de plată, dar el nu e în restanţă, atunci să dee mandatul unui abonat nou, iar el să ne scrie pe o carte postală ziua când a plătit. — Tot asemenea, dacă vr'un abonat n'ar fi căpătat mandat, atunci să trimită banii el de bună voie şi să nu mai aştepte provocări. Dar *fiecare să scrie lângă adresa lui descurcată şi numărul foii sub care o capătă*. Acest număr e tipărit în partea dreaptă de pe adresa, sub care abonaţii capătă foile).

Cursurile dela Vălenii-de-Munte. *In frumosul orăşel de munte, aproape de graniţa Ardealului nostru, dl Nicolae Iorga va deschide la 1 Iulie vechiu vestitele cursuri universitare poporale ajutat de învăţaţii fruntaşi ai României.* Indemnăm şi acum cu toată căldura pe preoţii, învăţătorii şi studenţii nostri să iee parte în număr cât mai mare la aceste cursuri înălţătoare de suflet, unde vor mai aveà şi prilej să se întâlnească cu fraţi Români din toate ţările româneşti. Anul trecut a luat parte şi Alteţa Sa Principele Carol al României, viitorul rege român. E de lipsă, ca ceice vreau să iee parte, să se anunţe cât mai curând la dl N. Iorga în Văleni (Prahova), pentruca să li se găsească cvartire. Viaţa în Văleni e eftină, drumul nu e departe.

Convocare. Conform §-lui 17 din „Regulamentul general al secţiunilor ştiinţifice-literare ale Asociaţiunii“ convoc prin aceasta pe Onoraţii membri ai secţiunilor pe ziua de Luni, 1/14 Iulie a. c., orele 10 înainte de ameazi, la *Şedinţa plenară ordinară*, care se va ţineà în sala de şedinţe a comitetului „Asociaţiunii“ (Sibiiu, strada Şaguna Nr. 6) cu următorul program: 1. Deschiderea şedinţei plenare la orele 10 a. m. 2. Raportul secretarului literar către şedinţa plenară. 3. Stabilirea ordinei de zi. 4. După amiazi şedinţele singuraticelor secţiuni. Prezidiul „Asociaţiunii“: *Andreiu Bârseanu.*

Gimnaziul din Brad. Părintele-asesor Nicolae Ivan din Sibiiu a fost la Brad, unde s'a sfătuit cu comitetul gimnaziului în privinţa zidirii clădirii celei nouă pentru acest focar al culturii naţionale. S'a hotărît cu mare însufleţire începerea cât mai grabnică a clădirii, care să cuprindă *opt clase gimnaziale*. Având un liceu cu toate opt clasele, mulţi din tinerii nostri vor scăpà de liceele străine, în cari nu e vorbă de cultură, ci de îndobitocire naţională.

† Ioan Oncescu. La 1 Iunie v. a răposat în Sebeşul-săsesc *Ioan Oncescu*, notar pensionat, în etate de 73 de ani. Despre frumoasele fapte, săvârşite de acest Român vrednic, am primit o corespondenţă mai lungă, din care dăm următoarele:

Răposatul în Domnul şi-a făcut numele nemuritor la neamul nostru, căci darurile făcute pentru aşezămintele noastre de cultură până când trăià şi cele lăsate spre acelaş scop prin testament îl pun pe lista marilor binefăcători ai neamului nostru.

Până erà încà în viaţă, a făcut cu cheltueala sa târnpla bisericei din Răhău, unde se născuse, şi a înzestrat biserica cu odăjdiile trebuincioase. Pentru zidirea bisericei a treia din Sebeşul-săsesc a cumpărat un loc cu opt mii de coroane. Pentru catedrala din Sibiiu a dăruit 500 cor., pentru biserica românească din Viena 300 cor., pentru Muzeul Naţional din Sibiiu o miie coroane. Nenumărate au fost darurile pentru mesele de studenţi şi pentru alte scopuri de binefacere.

Prin testament a lăsat pentru zidirea bisericii a treia din Sebeş 12 mii de cor., casele din Sebeş în preţ de 50 mii de coroane le-a lăsat pentruca din venitul lui să se dea stipendii la elevii de gimnaziu născuţi în Sebeş şi Răhău. Zece mii cor. în acţiuni a lăsat fondului cultural al arhidiecezei, alte zece mii Asociaţiunii pentru stipendii. Bisericei din Răhău i-a lăsat un pământ în valoare de opt mii de coroane. Pomana şi lumânările dela înmormântare le-a răscumpărat cu sume pentru fonduri de binefaceri. — In veci amintirea lui!

Principele Carol al României şi Vlaicu. Săptămâna trecută Principele Carol al României, nădejdea neamului nostru, a venit pe neaşteptate la hangarul (şopronul de aieroplane) dela Cotroceni, ca să viziteze pe Vlaicu al nostru şi să audă cu deamăruntul din gura lui cele întâmplate când cu ruperea ţevii dela aieroplan. Aici a stat o jumătate de cias împreună cu Vlaicu, care i-a explicat felul de alcătuire al aieroplanului celui nou. Principele Carol a fost foarte mulţumit şi la urmă a spus tuturor celor de faţă, între cari şi generalul Boteanu:

„Aşa cum e aparatul lui Vlaicu e mai bun decât orice aieroplan străin.“

Instalarea de capelan şi dar pentru biserică. In parohia gr.-cat. română din Bistriţa a fost cu prilejul sfintelor sărbători instalarea de preot-capelan a părintelui *Ioan Pătrânjel* prin părintele protopop G. Stanciu. Părintele capelan a rostit o predică foarte frumoasă, care a mişcat inimile credincioşilor. — Cu prilejul acesta a dăruit, împreună cu soţia d-sale, suma de 400 cor. pentru sfânta noastră biserică. Dumnezeu să-i primească darul şi să-i deà putere să poată păstrà pe căile Domnului turma credincioşilor. *Em. T. D.*

Caz de moarte. Despre moartea unui tinăr şi harnic Român din Porceşti primim următoarea înştiinţare: Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoştinţa tuturor rudeniilor şi cunoscuţilor, că prea bunul nostru soţ, tată şi frate *Filip Simon*, hotelier în Porceşti, a răposat Duminecă în 22 Iunie la Băile Buziaş, unde s'a fost dus să-şi caute de sănătate. Cruda moarte ni l'a răpit în al 30-lea an al etăţii şi al 5-lea al fericitei căsătorii. Inmormântarea a avut loc Joi în 26 Iunie, în cimitirul gr.-or. din Porceşti. Il deplâng nemângăiata soţie Susana dimpreună cu doi copilaşi minori Emil şi Aurora, apoi Ana Simon ca mamă, Maria şi Paraschiva ca surori, Iordan Pascu şi Teofil Grama ca cumnaţi, Marioara Popa din Cărpiniş ca cumnată. — Odihnească în pace!

Călduri grozave în Spania. Săptătămâna trecută au fost în Spania nişte călduri, de cari nu s'au mai prea pomenit acolo, căci termometrul arătà până la 44 centigrade în umbră. Chiar şi noaptea temperatura erà foarte urcată, aşa că oamenii nu puteau sta în case, ci alergau, la oraşe, în grădini şi pe strade. Căldura aceasta a înebunit pe mulţi. In Madrid, capitala Spaniei, un mire a înebunit, dupăce veniseră nuntaşii acasă. Nenorocitul a eşit afară şi s'a spânzurat. Un alt om a înebunit în faţa unui spital. Cu un cuţit în mână a pătruns într'o sală cu bolnavi încercând să înjunghie pe ceice săriseră înaintea lui, ca să-l oprească. O biată fată bolnavă a murit de spaimă la vederea nebunului. Pe alţii i-a apucat nebunia, când vorbiau pe stradă cu cunoscuţi. Mulţi au murit de insolaţie (soare sec). Din alte părţi vin ştiri despre mari vărsări de apă. — Cetitorii de gazete îşi vor aduce aminte de anul trecut, că vara a fost cum s'a început şi cea din anul acesta. Dumnezeu să ne ferească de o astfel de vară întreagă, căci ajungem la sapă de lemn.

Numeri de probă din „Foaia Poporului“ se trimit, la cerere, oricui **gratis.** Cine doreşte să o aboneze de acum până la Anul-nou costă **2 cor. 20 bani.** Cetiţi şi lăţiţi „Foaia Poporului“ peste tot locul.

Spaima de petrecerile noastre. In comitatul Treiscaunelor e comuna românească *Vălcele*, cunoscută şi din vina noastră mai mult cu numele săcuesc Elepotoc. Sunt băi vestite acolo cu apă bună de leac. Locuitorii sunt toţi Români, dar nu au şcoală românească. Li-a dat Dumnezeu un preot vrednic, care ştie, că în lipsa şcoalei naţionale obişnuite trebuie să se gândească la înfăptuirea altui fel de şcoală naţională. Aceasta e, între altele, cea cu reprezentaţiuni teatrale, cântece şi joc românesc. Şi a aranjat o frumoasă reprezentaţie, în care s'a cântat, s'a jucat şi s'a declamat românește. Românii şi-au mai întărit sufletul. Dar veneticii încuibaţi acolo ca nişte omizi s'au înspăimântat. Au început să ţipe prin gazetele jidano-maghiare, că iată, Românii îşi petrec românește, ba îşi bat joc de Unguri. Au pornit jandarmii să caute pe vinovaţii, cari au pus la cale declamarea lui *Şoldan-Viteazul*, *Ţiganul-cătană*, — cari au îndemnat să joace *Bătuta*, *Hora fetelor* ş. a. La urmă s'a constatat, că toată goana a fost pusă la cale de nişte oameni de nimic.

Învăţătura? Preotul şi cei buni să aranjeze cât mai des astfel de petreceri. Tocmai faptul, că dujmanilor nostrii nu le place, dovedeşte, că sunt *bune*.

Republican achitat. Căpetenia partidului republican din Ungaria, Dr. Naghi Ghiorghi din Hodmezevaşarheiu a fost achitat (iertat) de curtea cu juraţi din Seghedin cu toatecă într'un discurs (vorbire) a înjurat pe Impăratul. Acum are alt proces, din aceeaş cauză.

Partidul lui Naghi vrea să alunge pe Impăratul de pe tron şi să schimbe legea de temelie a ţării astfel, ca în Ungaria să nu mai fie domnitor, ci un preşedinte, care să fie ales tot din 4 în 4 sau 7 în 7 ani. Cu toatecă partidul lucrează contra statului, cum e acum, şi contra Impăratului, Naghi nu e pedepsit. In schimb pe noi Românii ne condamnă, fiindcă arătăm adevărul, că Ungaria e o a doua Macedonie.

Rânduieli cu privire la ţăranii din Bulgaria. In Bulgaria nimeni nu e ertat să aibă moşie mai mare de cincisute de hectare. O lege foarte bună, căci pământul nu se poate îngrămădi în mâna tuturor paraziţilor, ci e împărţit între ceice-l muncesc cu adevărat. Aşa trebuie să se facă şi la noi şi în România, unde sunt moşii mari de mii de hectare, din venitul cărora se îmbuibă câte-o familie de împuţiţi, iar ceice le muncesc mor de foame. Aceasta însă nu se va schimbă până când se mai găsesc ţărani dobitoace, cari să voteze cu „domnii" venetici, iar pe cărturarii, cari îi îndeamnă la aşa ceva nu-i toacă.

Dar pentru zidirea sfintei Biserici. Ni se scrie: Din următoarele comune, în cari se află Români cu inima curat românească, s'au dăruit pentru sf. Biserică gr.-or., ce se va zidi în comuna *Brazova* (com. Caraş-Severin): *Corul plugarilor* din *Chişeteu* 5 cor.; *poporenii* din *Chişeteu*..... cor.*); *poporenii* din *Ictar* 9 cor.; *poporenii* din *Budinţi* 5 cor.; *poporenii* din *Belinţ* 21 cor.; *poporenii* din *Cutina* 25 cor.; *Leucuşeşti* 25 cor.; cei din *Balint* 25 cor.; cei din *Făget* 150 cor.

Intreg poporul comunei noastre Brazova cu inimă curată mulţumeşte la poporenii, cari au ajutat biserica noastră. *Gheorghe Titel*, econom în Brazova.

*) Nu e arătat în scrisoare, cât au dat.

Daruri pentru Uniunea femeilor române. Cu prilejul congresului din Braşov, mai multe doamne au făcut daruri frumoase pentru Uniunea femeilor române, şi anume d-na *Alexandrina Grigore Cantacuzino* (din România) 300 lei, *Elefteria Dr. Teodor Mihali* o miie de coroane, *Eugenia Anton Puşcariu* o sută de lei, *Filofteia Vas. Mariş* 20 cor., dl *Eftimiu Munteanu* o sută de lei.

Despărţământul „Turda" al Asociaţiunii aranjează mai multe *conferenţe* după următorul program: I. Duminecă în 6 Iulie la 11 ore înainte de amiazi în Cooc. Duminecă în 6 Iulie la 3 după ameazi în Tritiu de jos. Trimesul comitetului: Dr. Valer Moldovan. — II. Luni în 7 Iulie la 2 ore d. a. în Hrastăş. Trimesul comitetului: Nicolae Raţiu. — III. Duminecă în 20 Iulie la 11 ore a. m. în Ceanu-mare. Duminecă în 20 Iulie la 3 ore d. a. în Bei. Trimesul comitetului: Dr. George Popescu. IV. Duminecă în 27 Iulie la 11 ore a. m. în Grind. Duminecă în 27 Iulie la 3 ore d. a. în Luna. Trimesul comitetului: Dr. George Pătăceanu. V. Sâmbătă în 2 August la 3 ore d. a. în Mischiu, unde va fi şi adunarea generală. *Iuliu Vlăduţiu*, director, *Dr. Valer Moldovan*, secretar.

Nenorocire pe calea ferată. In *California* (Statele-Unite ale Americei) a deraiat (sărit de pe şini) un tren. Vagoanele de lângă locomotivă au luat foc. Dintre călători au fost scoşi din dărâmături 60 de morţi şi 25 de răniţi. Aproape de *Salonic* (Macedonia) s'au ciocnit două trenuri, dintre cari unul era plin de soldaţi bulgari. Din aceştia au murit 45, între cari un colonel şi cinci ofiţeri inferiori.

Crima înfiorătoare a unui nebun. Invăţătorul Schmidt din Bremen (port în Germania) a înebunit fără de veste. Spre ameazi veni la şcoală, cu toatecă nu aveà ore. Intâlnind pe coridor o învăţătoare, scoase din buzunar un revolver şi cu un glonţ o culcă la pământ. Apoi întră în clasa întâiu de fete şi scoţând două revolvere începù să tragă asupra lor. Trei fetiţe rămaseră moarte, mai multe rănite. Un alt învăţător, auzind ţipetele bietelor copile, a alergat să vadă, ce e. Şi pe acesta l-a omorât. Ucigaşul a mai tras câteva gloanţe asupra elevelor, cari fugiau îngrozite, rănind pe mai multe din ele, apoi fugì pe stradă. Aici erau deja adunaţi mulţi oameni, cari s'au luat după el. După o goană nebună l-au prins şi de sigur, că l-ar fi omorât de nu-l scăpà poliţia. La el s'au găsit 6 revolvere şi o mulţime de cartuşe. Nenorocitul a fost internat într'o casă de nebuni.

Mulţumită publică. Cu prilejul producţiunei corului tinerimei române din Scoreiu ce s'a ţinut în 3/16 Iunie a. c. în sala şcoalelor comunale din loc au incurs dela Onor. domni mai jos indicaţi următoarele suprasolviri: dela dl Dr. L. Pandrea, adv., Făgăraş 3 cor., Solomon Făgărăşan, paroh, Drăguş 3 cor., Ioan Pralea, notar, Scoreiu cor. 2.80, I. Măsar, paroh, Glâmboaca 2 cor., I. Hampu, primar, Scoreiu cor. 1.20, Gavrilă Paştea, paroh, Sărata cor. 1., dela N. Stănciulea, comerciant, Sărata, Andrei Teaş, Sărata, I. Popdavid, paroh, Scoreiu, câte 40 bani, Oct. Sumea, înv., Săcădate 30 bani, Irimie Socaciu, Mândra, Candit Vulc, înv. şi I. Ciungu, cassar, Scoreiu, câte 20 bani, pentru care binefacere le exprimăm Onor. donatori şi pe această cale cele mai calde mulţumiri ale noastre. *Comitetul.*

Cine a jurat strâmb? La alegerea din cercul Zălaului a reuşit în anul 1910 candidatul guvernamental Lenghel Zoltan. Contracandidatul din opoziţie contele Telechi a dovedit cu martori, că Zoltan a cumpărat voturile cu câte zece şi douăzeci de coroane. Despre asta un alegător Liocei Laslo a depus şi jurământ. Dar şi Lenghel a jurat, că n'a dat bani, aşa că a fost achitat. Acum s'a pus şi a dat în judecată pe Liocei pentru jurământ fals. Dar tribunalul l-a achitat pe Liocei, căci s'a dovedit, că *nu a* jurat fals. Cum rămâne acum cu jurământul deputatului Lenghel?

Când aflăm astfel de lucruri ne cuprinde o scârbă adâncă faţă de gunoiul grămădit în partidul guvernamental, ai cărui deputaţi au fost aleşi prin luarea banilor statului, prin omoruri săvârşite de jandarmi, prin cumpărarea sufletelor celor ticăloşi şi prin oprirea celor cinstiţi dela votare. Numai votul universal, egal şi secret ne va puteà scoate din aceasta mocirlă, în care le place să se lăfăească toţi mişeii. De aceea au şi votat monstrul de lege electorală din anul acesta. Dar li se va rupe şi lor în curând gâtul.

Sportul la Români. Când zicem sport, înţelegem deprinderile gimnastice şi tot felul de jocuri gimnastice, prin cari vrem să ne oţelim corpul. Noi Românii nu ne-am prea ocupat mult de sport, iar ceice găsiau plăcere în el, se înscriau de regulă în societăţi străine. Sunt popoară, ca de pildă Englezii, Germanii, Francezii şi altele, la cari nu numai tinerii, dar şi bărbaţii mai în vârstă şi chiar femeile fac deprinderi gimnastice.

La concursurile gimnastice aranjate la noi de ministrul şcoalelor cu elevii de licee de stat, mai totdeauna au învins tinerii români. Acum de curând au învins la o astfel de întrecere studenţii români din Pesta. Iar în gazete jidano-maghiare cetim, că tinerii români din Arad vreau să iese din societăţile maghiare de sport şi să înfiinţeze una românească. Foarte bine!

Biserică românească în Ierusalim. Sfântul Sinod al bisericei din România a hotărît clădirea unei biserici românești în Ierusalim. In felul acesta Românii, cari merg spre închinare la locurile sfinte, unde a învăţat şi pătimit Mântuitorul, vor auzì sfânta slujbă în dulcele nostru graiu.

Un tâlhar din ceata lui Morărescu, anume Ion Beşuagă din Bran, s'a prezentat singur la tribunalul din Braşov, dupăce eràcât p'acì să fie prins de jandarmi când întrase în oraş în căruţa unor Ţigani cortorari.

Un sat fără apă de beut. In satul Lendva (dincolo de Dunăre, în Ungaria) locuitorii s'au pomenit, că fântânile dau apă tot mai puţină. Numai în câteva fântâni mai găsiau dimineaţa puţină apă şi atunci toţi năvăliau cu urcioare, oale şi doniţe să şi le umple. De multeori se luau la bătaie. Acum nu mai au apă de loc, aşa că trebuie să aducă apa din depărtări mari în butoaie. — Se vede, că izvoarele de sub pământ, cari umpleau fântânile, au început să curgă în altă parte.

Sinuciderea unui ofiţer austriac. Locotenent-colonelul Lebl din Viena, dupăce a avut o scurtă consfătuire cu maiorul Chiş, s'a sinucis trăgându-şi un glonţ în inimă. In public nu se ştie cauza acestei sinucideri, mulţi bănuesc, că e în legătură cu spionajul lui Redl.

Mort în fântână. In Sibiiu s'a pus un zidar pe colacii unei fântâni, unde voià să-şi însemneze ceva într'o cărticică. Colacii s'au rupt şi bietul om a căzut în fântână, de unde a fost scos mort.

Convocare. Prin aceasta sunt poftite a luà parte toate p. t. membre a Reuniunii femeilor gr.-or. române pentru înfrumseţarea bisericii din Sibiiu — Suburbiul Iosefin, la adunarea generală, care se va ţineà Duminecă la 30 Iunie a. c. st. v. în sala festivă a şcoalei centrale din loc. Ordinea de zi: 1. Cuvânt de deschidere. 2. Constituirea biroului şi constatarea celor prezente. 3. Prezentarea raportului general despre activitatea comitetului, dimpreună cu socotelile de pe anul 1912. 4. Schimbarea § 3 din statute. 5. Inscrierea de membre nouă. 6. Eventuale propuneri. 7. Alegerea a 2 membre, pentru verificarea procesului verbal. Sibiiu, la 20 Iunie 1913. *Elisabeta Poponea*, vice-prez., *Nicolau G. Iordan*, secretar.

Trei oameni omorâţi de trăznet. Peste hotarul comunei Odăila din judeţul Buzău s'a deslănţuit o furtună cu trăznete. Fulgerul a lovit în ţăranul Nicolae Inca, care erà la sapa cucuruzului, şi l-a omorât. Acelaş fulger a omorât şi pe nevastă-sa şi pe feciorul lui, cari se aflau lângă el.

Tâlhari de drum în Sibiiu. Sub acest titlu s'a publicat o notiţă în Nr. 9 al „Foii Poporului“ din anul acesta, unde se spuneà, că trei băieţi au pândit pe o calfă de rotar, ce mergea seara spre casă către Turnişor, şi l'au bătut, luându-i portmoneul. După cum aflăm acum, lucrul nu s'a petrecut atunci astfel. Ci din contră, cercetarea introdusă de judecătorie a dovedit, că băieţii respectivi au fost învinuiţi pe nedreptul de calfa respectivă. Ei au fost achitaţi la judecătorie. Atrăgându-ni-se atenţiunea asupra acestei achitări, rectificăm cu plăcere ştirea de atunci, care s'a publicat în Foaie numai în urma unei regretabile informaţii greşite, ce apăruse în gazeta germană „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ din localitate.

Circul Kratejl, care e cel mai mare circ călător în Ungaria, a sosit în Sibiiu şi se află pe Piaţa-gării. Personalul constă din 80 persoane, artişti de prima forţă, 50 cai, 5 cămile dresate, moime şi alte animale exotice. Iluminaţia circului se face cu lumină electrică proprie, iar şatra de circ cuprinde 3000 de persoane. E deci un circ de primul rang, despre ceeace a dovedit şi reprezentanţia festivă de deschidere, care a avut loc Joi seara în 3 Iulie n. Publicul prezent a rămas pe deplin mulţumit de interesantele producţiuni cu cai, gimnastică, convorbiri hazlii, etc. etc. Se atrage atenţiunea onoratului public asupra acestui circ, care oferă multe de văzut amatorilor de circ. Inceputul la 8 ore seara. Dumineca şi în sărbători se dau două reprezentaţii: după prânz la 4 şi seara la 8 ore.

Bioscopul Apollo încă îşi continuă reprezentaţiile, pe Piaţa Hermann. Tot a doua zi urmează un program nou. In zilele acestea s'a predat expediţiunea căpitanului Scott la polul sudic, unde acest îndrăzneţ om dimpreună cu însoţitorii lui, şi-au perdut viaţa în ghiaţă şi zăpadă grozavă. Vizitatorii bioscopului au rămas foarte mulţumiţi de bine reuşitele vederi. Pe Sâmbătă şi Duminecă acum va aveà loc un nou program interesant şi variat, asupra căruia se atrage atenţia publicului din Sibiiu şi jur.

ECONOMIE

Asigurări de nutreţuri şi cereale.

— In atenţiunea economilor nostri. —

Pentru economii nostri, anul acesta este mai bine cuvântat de Dumnezeu ca cel trecut. Nutreţurile sunt frumoase, abundente şi coasa e în toiul ei. Cerealele (grâu, secară, orz, ovăs etc.) deasemenea sunt destul de bune şi cu rod mulţumitor. Nutreţurile au început dejà să se adune, iar cerealele peste 2—3 săptămâni deasemenea vor fi în clăi. Bucuria economilor nostri — mai cu seamă după anul de grea încercare — e mare şi fiecare se uită cu nădejdi bune la rodul muncii şi pământului său. Şi fericit va fi acela, care va ajunge în pace să-şi vadă nutreţurile aşezate la adăpost şi cerealele treierate.

Dar până a ajunge omul la aceasta mulţumire, are să treacă prin multe încercări. In timp de vară, când arşiţa este mare, fie din greşeală, fie din adins, focurile sunt destul de dese şi multe nutreţuri şi cereale cad pradă flacărilor. Primejdia e destul de mare şi poate ajunge şi pe cel mai băgător de seamă. Mai mare e însă primejdia acolo, unde nutreţurile şi cerealele se aşează în liber, sub cer fără nici o pavăză. Aci focul adeseori face pustiiri înspăimântătoare. Am puteà dovedì aceasta cu zeci şi sute de cazuri. Ajunge însă să amintim câteva din anul trecut. Să amintim focul îngrozitor dela Pecica (com. Arad) şi din câteva comune bănăţene, unde s'au pustiit arii întregi.

Pentru a preîntâmpinà primejdia focului, oamenii cuminţi vor face lucru bun şi folositor dacă vor asigurà nutreţurile şi cerealele lor, fie că le pun în şuri, dar îndeosebi dacă le aşează în liber. Căci pentru câteva coroane ce le plătesc ca premii de asigurare sunt puşi la adăpostul oricărei temeri de primejdii şi în caz de pagubă prin foc, primesc desdaunare întreagă în bani.

La neamurile mai înaintate decât noi, cu deosebire la Saşi şi Nemţi nu este economn, care să nu-şi asigure roada câmpului. Ei înţeleg folosul cel mare al asigurării. Noi ştim că şi oamenii nostri îl înţeleg, căci nu e lucru mare a înţelege că e o datorinţă să te îngrijeşti de preîntâmpinarea pagubei. Dar dacă nu asigură, cauza e alta. E că nu se pricep în treburile de asigurare şi poate şi aceea că unii au fost înşelaţi de unii agenţi străini. Asigurarea însă nu e lucru mare. Ea se poate face uşor şi eftin, căci taxele de asigurare, premiile cum se mai numesc sunt foarte eftine. Aşa de pildă dacă cineva ar aveà grâu în paiu pe care şi-l preţueşte la 500 cor. şi ar vrea să-l asigure până îl îmblăteşte, zicem pe o lună, ar plătì — dacă grâul e afară — o taxă de 3 cor. 50 bani. Dar dacă l-ar aveà în şură, ar plătì şi mai puţin. Dacă careva ar vrea să asigure grâu pentru suma de cor. 1000 pe două luni, ar plătì cam 8 cor. — Sunt tot taxe foarte mici în asemănare cu liniştea cea mare ce o dă omului asigurarea. Şi apoi dacă mai punem că aceste taxe nu trebuesc plătite numai decât, ci numai la toamnă, nu credem să mai fie cineva care să nu poată asigurà.

Până acum oamenii noştri au fost lăsaţi ce priveşte asigurările pe mâna băncilor şi agenţilor străini. Azi însă — slava Domnului — avem şi noi banca noastră de asigurare, bancă întemeiată de toate băncile româneşti şi de toţi fruntaşii neamului. Aceasta este **Banca generală de asigurare din Sibiiu,** aşezată în casele „Albinei“. Aceasta bancă a făcut şi în anul trecut tot felul de asigurări şi face şi acum în măsură cu mult mai mare. Oamenii nostri să nu întrelase a se face părtaşi de folosul asigurării şi să-şi asigure nutreţurile şi bucatele lor la banca susnumită, banca noastră românească. Oferte de asigurări se pot căpătà dela Centrala băncii din Sibiiu sau dela agenturile ei principale din Braşov (Piaţa-mare, la filiala „Albina“) şi din Arad (Jozsef Főherczegut Nr. 1, casele „Victoriei“) precum şi dela oricare bancă românească şi dela bărbaţii de încredere.

Căci va fi păcat de Dumnezeu să se mai întâmple şi de aci înainte aceeace adeseori s'a întâmplat până acum, adecă să ne ajungă pagube de foc şi să nu fim asiguraţi. Să ne orânduim lucrurile ca oamenii cuminţi şi să nu ne ferim de câţiva creiţari, daţi pentru asigurare în folosul şi spre binele nostru.

Incheiem deci aceste rânduri zicând economilor nostri: asiguraţi-vă productele voastre, dar numai la banca noastră românească.

Ştiri economice.

Starea sămănăturilor. Despre starea sămănăturilor în timpul dela 1—15 Iunie nou găsim în raportul ministerului de agricultură următoarele: Timpul i-a priit *grâului* şi rugina, care se arătase pe alocuri, a dispărut mai de tot. Pe alocurea s'au ivit insecte (goange). Grânele de toamnă, cari au fost sămănate mai târziu, sunt cam rari. — *Secara* are spicul în cele mai multe ţinuturi mare şi destul de plin, afară de unele locuri, unde a rămas gol, căci tocmai pe timpul înfloririi a plouat prea tare. — Starea sămănăturilor de *orz* s'a îmbunătăţit. *Ovăsul* e mai slab, paiul mic, se arată şi insecte. *Cucuruzul* şi *cartofii* stau bine, deasemenea *napii* de *zăhar* şi de *nutreţ*. *Rapiţa* se adună de pe câmp. Ea a fost rară. *Fânaţele* şi *păşunile* sunt bune. *Cerase* şi *vişine* sunt în Bănat şi Ardeal destule, în alte părţi puţine. *Mere* şi *pere* vor fi mai multe. *Prune* vor fi multe, dar adesea stricate.

Sprijiniţi comercianţii români! In portul *Fiume* e băcănia cea mare (prăvălie de coloniale) a Ardeleanului nostru, dl *F. A. Degan*. Nicăiri nu se capătă ciaiuri, cafele, rumuri, fructe din ţările calde aşa de proaspete şi de lesne ca acolo, unde se descarcă mereu din vapoarăle, cari le aduc. Cereţi prin o cartă postală de 5 bani Preţul-Curent şi vă veţi convinge. Adresa e: F. A. Degan, importator de cafea şi tea, Fiume, Postafiok Nr. 163.

Pentru deprinderea ţăranilor din România să-şi facă grajduri. Mulţi dintre cetitorii nostri, cari au fost prin România pe la şes, ştiu, că ţăranii de-acolo grijesc foarte rău de vitele lor, lăsându-le uneori şi earna fără nici un adăpost. Ministrul de agricultură de-acolo a hotărît să dea premii ţăranilor, cari îşi fac grajduri bune pentru vite.

Ultime ştiri.

Războiul nu s'a declarat pe faţă, dar luptele sunt tot mai mari

între Bulgari, Sârbi şi Greci. Peste tot locul, unde s'au întâlnit trupe bulgare cu de cele sârbeşti sau greceşti, s'au luat la luptă. Războiu pe faţă n'a voit însă nici o ţară să declare până acum. Asta din şiretenie, voind ca la urmă fiecare ţară să se scape, zicând ca ea n'a provocat războiul, ci cealaltă e de vină.

Intre împrejurările acestea, cu greu se mai poate sperà la o înţelegere pacinică între aliaţi.

Ce face România?

Ştirile, sosite azi Joi din Bucureşti spun, că România mai aşteaptă puţin cu mobilizarea, până când se va declara războiul din vr'o parte sau se va puteà constata cu siguranţă, că se dau lupte războinice în toată forma.

De altcum în Bucureşti neliniştea creşte. Ieri, Mercuri, a avut loc o mare demonstraţie contra Bulgariei. Inaintea palatului regal mulţimea a început a strigà: Cerem războiu! Iar înaintea casei, unde se află ministrul Serbiei în Bucureşti, lumea a început a strigà vorbe de încurajare pentru Serbia.

Dacă România va mobiliza, o să treacă îndată Dunărea, ocupând linia dela Turtucaia până la Balcic. Guvernul Ţării Româneşti nu vrea însă să se pripească, ci aşteaptă încă ceva. Asta şi din cauză, că ţara se află aşa zicând în faţa secerişului, care se arată foarte bun. Intre astfel de împrejurări, unii nu află cu cale, a pune ţara în foc, în mod uşuratic.

Silistra.

De aproape două suptămâni lucrează comisiunea comână şi cea bulgară, ca să statorească graniţele hotarului Silistrei, cât are să vie la România potrivit cu hotărîrea dela Petersburg. Membri comisiunii bulgăreşti au început cu obişnuitele şiretenii, ba că marginea oraşului, de unde să se înceapă măsurătoarea, trebuie socotită cea veche de acum o sută de ani, ba cea de acum cincizeci de ani, aşa că până acum nu s'a hotărît nimic.

După ultimele ştiri se susţine, că n'o să se poată ajunge la înţelegere. Din Bucureşti se vesteşte, că s'au întrerupt consfătuirile. Acum urmează — în înţelesul hotărîrii dela Petersburg — ca să se ceară mijlocirea reprezentanţilor celor şase Puteri-mari.

Furtuni şi vărsări de apă.

La sfârşitul săptămânei trecute şi la începutul acesteia au dat ploi mari în mai multe părţi ale ţării. Bănatul a fost din nou ameninţat. In Lugoj a eşit pe uliţi apa Timişului, de asemenea a eşit Timişul pe la Făget, Rechitova, Reşiţa şi alte comune din jurul acestui râu.

De pe Valea Murăşului încă sosesc ştiri îngrijitoare. Oraşul Deva a fost mai tot acoperit cu apă, astfel că umblarea se face pe unele străzi cu luntri. Sămănăturile încă au suferit mult. Trenurile de prin acele părţi sosesc cu întârzieri de ciasuri întregi, fiindcă pe multe locuri s'au stricat podurile şi linia ferată.

In jurul Devei e totul o mare. Grădiştea, Bretea ungurească, Sângeorgiu şi alte comune sunt pline de apă. Dealungul Murăşului 80 de chilometri e apa revărsată în mod îngrozitor, iar podurile luate de valuri.

Berzava încă a eşit din alvie la Gataia (în Banat), sunt la 1000 de jugăre inundate de apă. Linia ferată lângă Reşiţa a fost ruinată pe o întindere de 45 chilometri, iar partea de jos a Reşiţei e de asemenea sub apă.

In părţile noastre ale Sibiului încă a plouat în zilele trecute.

Peste comuna *Felmer* (în comitatul Târnava mare) s'a deslănţuit săptămâna trecută o furtună îngrozitoare cu ploaie mare şi grindină. Poamele din toţi pomii au fost date jos, holdele culcate, cartofii şi cucuruzul nimicit aproape cu totul, livezile acoperite cu nămal. In timp de o oră, nădejdea unei recolte a fost nimicită. Lipsa şi desperarea se va încuibà în casele bieţilor oameni, cari şi anul trecut au suferit mult din cauza vremii.

O furtună, care a făcut pagube mari, s'a descărcat şi peste comunele *Rusciori* şi *Slimnic* (comit. Sibiului), unde apele au înămolit o parte din holde. Valurile au dus cu ele şi câteva capete de vite.

In *Biertan* fulgerul a omorît un băiat de 14 ani, iar pe mamă-sa a rănit-o greu, în *Blăjel* a omorît un fecior de 18 ani şi o vacă cu viţel.

Cărţi şi reviste.

„Cosinzeana“, revista literară pentru familie, ce apare odată pe săptămână la Orăştie, şi-a schimbat formatul şi cuprinsul. Nr. 26 are o seamă de fotografii dela congresul femeilor din Braşov, precum şi alţi articoli interesanţi. Preţul este 12 cor. pe un an sau 6 cor. pe o jumătate de an. Numeri de probă se trimit ori cui gratis.

Poşta Redacţiei şi a Administraţiei.

G. U. în D. Nu numai temniţă grea dar şi amendă mare în bani ne-ar aşteptà, pe dta şi pe noi, dacă am publicà ce ne-ai trimis. De altminteri ne-am îngrijit, ca cele trimise să ajungă la locul înalt în Bucureşti, ca să ştie acolo, ce aşteaptă naţiunea română din Ardeal dela cei liberi.

N. M. în R. Cu regret am cetit cele scrise. O astfel de scrisoare n'am primit până acum.

I. G în L. Intr'o foaie de mai nainte s'a publicat aşa ceva. Acum nu mai putem repeta. Nişte cărţi potrivite avem: „Cunoaşterea boalelor la animale şi vindecarea lor“, de D. Alexandrescu. Preţul cor. 2.70. — „Creşterea şi îngrijirea paserilor“, de N. Filip. Preţul cor. 1.70, cu trimiterea pe poştă la olaltă.

Toate scrisorile, cari s'au adresat la administraţia foii noastre, în cauza inseratelor despre căsătorie, maşinist, case de vânzare etc. — s'au trimis mai departe persoanelor respective. Răspuns au să aştepte dela acele persoane, iar nu dela noi. Persoanele, cari au publicat inseratele, — primind acum diferite scrsori — sunt rugate a răspunde la fiecare scrisoare, ca astfel ceice au trimis scisorile încă să ştie ce şi cum. Că ce vor răspunde, asta e treaba lor, dar vorba e ca fiecare persoană să capete răspuns la scrisoarea trimisă la administraţia noastră, prin ceeace să afle că scrisoarea adresată nouă a ajuns la locul dorit.

I. Borghina în Herţ. Preţul de 14, 12 şi 10 bani un şir litera petit costă toate publicaţiunile dela partea inseratelor.

Mihaiu Todor în S. Cartea numită nu mai e azi de nici o treabă, de aceea nu ţi-o recomandăm.

Fraţilor rezervişti din Bosnia, Herţegovina şi Dalmaţia. După cum am mai spus în două rânduri, plângeri din tabără *nu se pot publicà,* chiar dacă ar fi neiscălite, căci de ne strânge pe noi cu uşa, trebuie să dăm numele.

E. D. în Bistriţa. Versurile trimise au mai fost publicate. In jurul Bistriţei, chiar şi în Bistriţa de sigur, că ai putea culege poesii poporale *nouă,* pe cari le publicăm cu plăcere.

Târgurile de ţară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

21 Iunie: Arad, Bercaş, Corond, Tăşnad.

22 Iunie: Cernatul-de-jos, Ibaşfalău, Mehadia, Silvaşul-de-sus.

23 Iunie: Arpaşul-de-jos, Batania, Capolnaş, Cermeiu, Drag, Geaca, Ilia, Ormeniş.

24 Iunie: Lăpuşul-ung., Székely-Cristur.

25 Iunie: Crasna, Făget, Ghiriş, Sic, Veneţia-de-jos.

27 Iunie: Panciova.

28 Iunie: Hunedoara, Roşinău, Zorlenţul-mare.

29 Iunie: Berceniş, Halmagiu-mare, Reteag.

30 Iunie: Ciuc-Sereda, Mediaş, Poiana (com. Sibiiului).

2 Iulie: Poiana-Sărată.

3 Iunie: Giula.

4 Iulie: Balavaşar, Bogşa-montană, Demaşnia, Gherghio-Ditru.

8 Iulie: Zam.

In aceste zile se ţine în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se ţin, ca de obiceiu, cu 1—2 zile mai înainte.

Preţul bucatelor

In SIBIIU la 1 Iulie st. n.

Grâu	Cor. 18.40	până	19.80	de hectolitru
Săcară	„ 14.—	„	16.—	„ „
Orz	„ 14,—	„	15,—	„ „
Ovăs	„ 8,—	„	10.40	„ „
Cucuruz,	„ 12,—	„	13,60	„ „
Cartofi	„ 5,—	„	6,—	„ „
Fasole	„ 22,—	„	24,—	„ „
Făină Nr. 3	„ 35.20	„	35,20	la 100 chilo
„ „ 4	„ 34,40	„	34,40	„ „ „
„ „ 5	„ 33,80	„	33,80	„ „ „
Slănină	„ 160,—	„	170,—	„ „
Unsoare de porc	„ 170,—	„	176,—	„ „ „
Său brut	„ 56,—	„	64,—	„ „ „
Său de lumini	„ 84,—	„	88,—	„ „ „
Său de lumini topit	„ 104,—	„	104,—	„ „ „
Săpun	„ 66,—	„	66,—	„ „ „
Fân	„ 5,60	„	8,—	„ „ „
Lemne de foc neplutite	10.80	„	11.10	la met. cub.
„ „ „ plutite	10.20	„	10,70	„ „ „
Spirt rafinat	Cor. 2,12	„	2,12	la litru „
Spirt ordinar	„ 2,21	„	2,28	„ „ „
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,20	până	2,—	la chilo
„ „ „ „ friptură	„ 1,60	„	2,—	„ „
„ „ viţel	„ 1,—	„	1,80	„ „
„ „ porc	„ 1,20	„	2,—	„ „
Ouă 10 bucăţi	„ —,67	„	—,80	„ „
Un pătrar de miel	„ —,—	„	—.—	„ „
Carne de cal	„ —.80	„	1,20	„ „

In BUDAPESTA 2 Iulie st. n.

Grâu de Tisa	78 chilo Cor. 10,87	până	11,05	la 50 chilo
„ „	79 „ „ 11,—	„	11.15	„ „ „
„ „	80 „ „ 11,03	„	11,17	„ „ „
„ „ „	81 „ „ —,—	„	—,—	„ „ „
Săcară	„ 8,25	„	8,50	„ „ „
Orz	„ 8,20	„	8,40	„ „ „
Ovăs	„ 9,15	„	10,—	„ „ „
Cucuruz	„ 7,70	„	7,80	„ „ „

Preţul banilor în 2 Iulie n.

	cumpărat:	vândut
Galbeni	Cor. 11,30	11,42
100 Lei, hârtie	„ 93,—	93 50
100 Lei, argint	„ 90,—	93,—
Lire turceşti, aur	„ 21,45	21,65
1 funt şterlingi englezeşti	„ 23,83	24,18
100 marce, aur	„ 117,80	118,25
100 hârtie	„ 117,80	118 25
Napoleon	„ 19,06	19,20
100 Ruble ruseşti, hârtie	„ 252,—	252,75
100 „ „ argint	„ 242,—	245,—

Redactor resp.: **Nicolae Bratu.**
Editura şi tiparul „Tipografia Poporului“.

Nr. 937/913 1096

Publicaţiune.

Se publică, că în **12 Iulie 1913**, d. a. la 2 ore, **se exarândează casa de crâjmă comunală** din **Alsószombatfalva** (Sâmbăta de jos), provăzută cu licenţa de beuturi, în cancelaria comunală din Alsószombatfalva pe 3 ani şi anume din 1 Ianuarie 1914 până în 31 Decemvrie 1916, celui ce va oferi mai mult în licitaţiune publică.

Preţul strigării e **800 cor.**, din care vadiul de 10% are să se depună înainte de începerea licitaţiunei. Oferte în scris încă se primesc.

Condiţiunile mai detailate să pot vedea în orele oficioase dela cancelaria notarială din Voila.

Alsószombatfalva, în 1 Iulie 1913.

Primăria comunală.

Nr. 1310/913 not. 1090

Publicaţiune.

Casa cârciumei comunale ce formează pr prietatea comunei **Voivodenii mici** (Kisvajdafalva), constătătoare din o odae ce serveşte ca localitate de cârciumă, provăzută cu licenţa măsurării beuturilor, din o chilie întocmită pentru negoţ de sfârnărie, din o odae de locuit, din bucătărie, (culină) şi din pivniţă, dimpreună cu curtea, grădina şi edificiile economice aparţinătoare, **se va esarânda** pe 3 (trei) ani succesivi, începând din 1 Noemvrie 1913, pe calea licitaţiunei publice ce să va ţinea în **12 Iulie 1913**, la 10 ore a. m., în cancelaria comunală din Kisvajdafalva (Voivodenii mici).

Preţul strigării e 400 coroane după care este a se depune vadiul de 20 %

Condiţiunile detailate să pot vedeà în cancelaria comunală ori şi când.

Kisvajdafalva, în 25 Iunie 1913.

Primăria comunală.

Anunţ de căsătorie.

Un tinăr notar comunal voieşte a se căsători cu o fată sau văduvă tinără. — Respectiva trebue să fie frumoasă şi să fie în stare a conduce o economie (gospodărie) mare. Numai epistole serioase provăzute cu poză sunt a se trimite la administraţia acestei foi sub „notar comunal“. Discreţia e chestie de onoare.

1091

Casele

din Sibiiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 50 şi strada Wagner (Wagner gasse) Nr. 1 dimpreună cu grădina, precum şi Hotelul Mihaiu din strada Turnului Nr. 11 sunt **de vânzare** din mână liberă. Amănunte la **Ioan Mihaiu**, proprietarul caselor, Sibiiu strada Wagner Nr. 1. 1042 1—

Dentist
Virgil Muntean
SIBIIU

Str. Urezului (Reispergasse) 17

Pune dinţi 615

în cauciuc şi de aur cu preţuri moderate.

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc de **practicant** la firma **Ioan Comşa & fiu** în **Sălişte** (com. Sibiiu). 1087

Onorate domnule!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta un

Birou de informaţii
şi agentură românească.

Dau orice informaţii în orice cauză ce se ţine de Budapesta. Esoperez resolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie, ori alt oficiu. In cauze de licenţe, de căsătorie şi alte drepturi esoperez resolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu preţuri ieftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oloiu brut ori de gaz. Tot felul de maşini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine şi motoare trainice, tot felul de automobile, pumpe şi ferestreie şi alte recvizite economice. Toate acestea vor fi garantate pe mai multă vreme şi vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — şi nu dela agenturi jidoveşti. Zilnic primesc plângeri dela ţăranii români, cari cumpărând maşini dela agenţi, au fost înşelaţi, căci neştiind ţăranii români ungureşte, au iscălit contracte a căror conţinut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noştri de şarlataniile jidovilor şi să-i scap de procese. — Il sfătuiesc deci pe fieştecare Român doritor să-şi cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înţelegem, — iară de agenţi jidovi să se teamă ca de foc, şi să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici şi mijlocesc vânzări şi cumpărări de moşii şi păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi şi porci. Tot felul de poame şi legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenţi români pentru părţile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plătiţi o taxă după învoială. Cu stimă 627

L. OLARIU

Budapest II. Margit körüt 11
lângă podul Margithid.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“ unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate ţările şi din toate cercurile sociale, atât inteligenţă cât şi popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii şi alte instituţiuni, cum şi anunţarea a tot felul de mărfuri şi articli ce trebuesc persoanelor singuratice sau în familie. — Informaţii asupra preţului inseratelor se dau cu plăcere la

Administraţia
„FOIA POPORULUI“

Pentru căsătorie.

Un tinăr român, lucrător, doreşte a face cunoştinţa unei domnişoare sau doamne potrivită, fie şi dela sat, spre a se căsători. Scrisorile sunt a se adresa: **Bălăşan**, Sibiiu (Nagyszeben), postrestante. 1089

Casa

din **Sibiiu, Grabengasse Nr. 14** constătătoare din 2 odăi şi culină, grajd, curte şi grădină sunt **de vânzare** din mână liberă. Informaţiuni mai deaproape în **Sibiiu, Srada Măcelarilor Nr. 36,** în prăvălia de pantofărie. 1097

Se caută un morar

pentru o moară cu motor de gaz, într'o comună curat românească. Să recere să poată conduce singur motorul şi moara. Doritorii pot să se adreseze direct proprietarului **Octavian Marcu** în **Tău.** 1094

Un tinăr

absolvent de pedagogie, caută post de **scriitor** în vr'o **cancelarie,** eventual şi numai pentru câteva luni, pe lângă pretensiuni modeste. Adresa se poate afla la administraţia „Foii Poporului“. 1076

Păşunat de oi.

Duminecă, în 13 Iulie 1913, la 10 ore a. m., se va exarânda păşunatul de oi de pe hotarul comunei **Frâua,** în arime de 100—120 jugăre. Preţul de strigare 2000 cor. Condiţiile de arândare se pot vedea la Nr. casei 106 din Frâua (Asszonyfalva, u. p. Kiskapus) 1088

Cele mai frumoase
Ilustrate

Vederi din Sibiiu, Porturi naţionale, ilustrate artistice şi pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine şi mai moderne, în diferite calităţi şi colori moderne se află, cu preţuri ieftine, la Librăria dela

Foaia Poporului
Sibiiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probaţi numai odată şi vă veţi convinge.

Vinuri escelente

litra cu **72 bani** şi **84 bani** la cumpărare de cel puţin 50 litre liferează

JOSEF SCHULTZ, mare prăvălie de vinuri 202
Sibiiu, Berggasse Nr. 2
(colţul stradei Şaguna sau strada Morii).

1064

După cum susţine ştiinţa de azi, Odol e dovedit ca cel mai bun mijloc pentru dinţi şi gură.

Preţul: sticlă mare K 2·—
„ mică „ 1·20

O casă 1054

constătătoare din 4 odăi, 1 culină, şură, grajd, coteţ şi grădină, potrivită pentru crâjmărit, prăvălie şi instalată şi pentru brutărie e **de vândut.** Doritorii sunt rugaţi a se adresà la administraţia „Foii Poporului“, Sibiiu.

Pentru negustori.

Să face cunoscut prin aceasta, că **să află de dat în chirie un local pentru prăvălie,** lângă acesta o casă cu 2 încăperi în nemijlocita apropiere a localului meu de cârciumă, fiind situate la cea mai bună poziţie din comuna **Daia** (Oláhdálya), posta Szászsebes Doritorul de a înichiria aceste poate aranja prăvălie singur, sau fiind companist cu subscrisul, mai întreprinzând în comună şi alte afaceri de câştig. **Simion Ispas,** proprietar. 1093

Moşie de vânzare.

Pe hotarul comunei **Feldioara** (Székelyföldvár), lângă gara cea mare a Cucerdei (Székelykocsárd), se află de vânzare o moşie de 62 până la 110 jugăre catastrale, pe iângă un preţ ieftin. Pământul e de clasa primă, vânzarea se poate face îndată. De moşie se ţine şi curte dimpreună cu toate edificiile în cea mai bună stare. Se poate cumpăra şi fără bani gata, fiindcă este datorie, pe care o poate purta mai d-parte. Ar fi de dorit, dacă sar afla un Român bun. A se adresa la **George Radu,** cassar comunal în **Feldioara,** u. p. Cucerdea (Székelykocsárd). 1080

Atenţiune! 959

50,000 părechi de ghete

4 părechi de ghete numai cor. 9·—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plăţile, am fost încredinţat a cheltuì o mare cantitate de ghete adânc sub preţul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghete cu şinoare, pentru domni şi 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoşată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai K 9·—. Trimiterea per rambursă

S. LUSTIG, export de ghete
Neu-Sandez, 54/p, Austria
Schimbul e admis sau banii retour.

Pastă de dinţi
KALODONT
Apă de gură

1044

„Berson“

călcâiu nou de gumi se poartă de fete cu deosebită plăcere.

Cereți dela **pantofar** direct ca să pună **„Berson“** de cel mai nou în carton aurit. 3810

Beutură escelentă și cu gust bun care produce sânge. — Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență. Influențează producerea sângelui, întărind muschi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3·50, una mică Cor. 2·—. Se capătă în toate apotecele. 591

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiiu.

Cias cu lanț!

Un cias pentru numai K. 1·95

Cumpărând o cantitate mare de ciasuri, mai jos subscrisa casă de export trimite: un cias aurit anker, ce merge 36 de oare fără a fi tras, cu un lanț frumos, pentru prețul de numai K 1·95, dând și 3 ani garanție în scris. Trimiterea se face cu rambursă prin

Casa de export F. Windisch
Krakau Nr. 11. 956
NB. Dacă nu convine se trimit banii înapoi

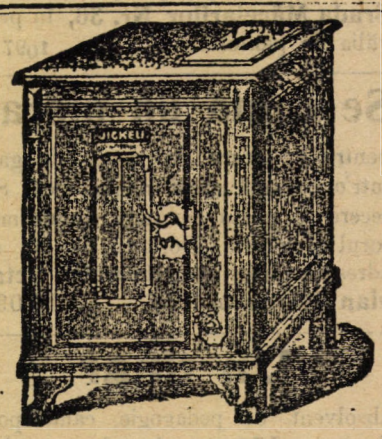
---

10 vagoane cucuruz

rotund, dintele calului, e **de vânzare** chiar și în cantități mai mici, pe lângă un preț foarte ieftin, la **G. Scheyhing,** Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 20. 1061

Un mașinist și lăcătuș

caută un post potrivit, acum sau mai târziu, la o mașină cu aburi, benzin ori motor cu gaz (Sauggazmotor). Adresa respectivului să poate afla la administrația „Foii Poporului“. 1084

Dulapuri pentru ghiață

Cea mai teftină esecuție în formă de geamantane
K 30·—

În formă de dulapuri după mărime dela K 46·— până la K 420·—

Mașini pentru sdrobitul gheței
Mașini pentru pregătirea înghețatei
Mașini pentru pregătirea untului
Dulapuri pentru fert și oale pentru dulapuri de fert 1040
Dulapuri pentru carne
Mașini pentru copt
Mașini majonaise
Mașini pentru tăiat salamă și alte cărnuri

Liste de prețuri se trimit la dorință

CAROL F. JICKELI
Sibiiu și Alba-Iulia

Prima negustătorie mare de vinuri Ludwig Fronius

Fabrică de lichеruri și ferbătorie de rachiuri
Mare negustătorie de rachiuri de Drojdii, Trevere și Prune

SIBIIU, Pivnița **„Mönchhof“**

SPECIALITĂȚI:
Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

500.000 de pași

poate umbla cu așa o pereche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparez orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare. 580

GEORGE LIMPEDE
SIBIIU
Piața Brânzei Nr. 9

Pentru ceice vin la Sibiiu

Aviz!

Pentru ceice vin la Sibiiu

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public, din comunele din jurul Sibiiului, că am preluat

Cârcima din Sibiiu, Poarta Cisnădiei Nr. 3
fostă mai nainte a lui Klein,

și mă voiu strădui în cea mai mare măsură a mulțumi pe toți, cari mă vor cerceta. Indeosebi sunt o seamă de oameni de-ai noștri de prin comunele dimprejur, cari au o bună ocazie a trage la mine, când vin la Sibiiu, fie singuri sau cu căruțele și cară cu vite

Mâncări și beuturi bune, ieftine și curate

Rugându-mă de binevoitorul sprijin, semnez

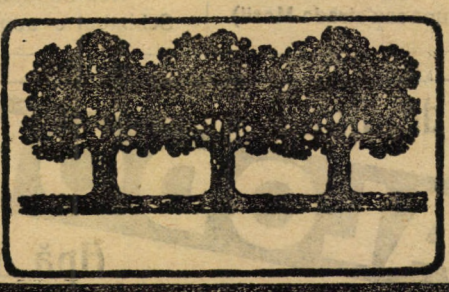
1067 cu toată stima **TRAIAN MARIAN**

Escelente vinuri de masă

pe lângă **prețuri moderate** se află la

= WILH. JIKELI =
SIBIIU, strada Urezului Nr. 7 973

= Berea albă și neagră din =
Bereria dela Trei-Stejari
în SIBIIU
este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate 724

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

---

Marca pentru coase

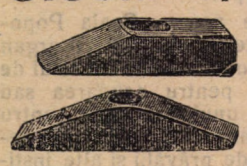
Marca pentru bâteli

Coase din oțel de diamant

„Bune, ușoare și frumoase“

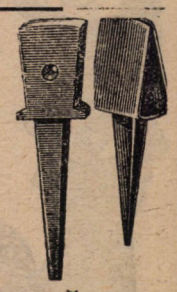
	65	70	75	80	85	centim.
Coroane:	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	

Ciocane pentru coase Cor. —·80

Năcoveli
Cor. —·70

La cumpărare de 10 buc. se dă încă una gratuit!

Revânzătorii sunt rugați a cere ofert special

Să se procure la firma românească:

NICOLAE RĂCHIȚAN
SĂSCIORI (Szászcsór, Szebenmegye) 1095